

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Bemærkninger:

Domme:

Taksationskommissionen:

Miljø- og Fødevareklagenævnet:

Fredningsnævnet:

Forslag:

Dispensationer: sidst i filen med den nyeste til sidst

FREDNINGSNÆVNET>

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 8/7 1964 (ofn - 1666/63) om stadfæstelse med ændringer af
- Kendelse af 8/4 1963 (nævn - 95/60) om fredning, kulturhistorie og landskab. Status quo med særbestemmelser.
- Kendelse af 24/8 1967 (ofn - 1828/65) om stadfæstelse med enkelte ændringer af
- Kendelse af 13/9 1965 (nævn - 95/60) om supplerende fredning - arealudvidelse - status quo.
- Afgørelse af 21/5 1981 (nævn - 159/78) om supplerende fredning - etablering af stiadgang for off. ikke-motoriseret færdsel.
- Afgørelse af 2/7 1985 (nævn - 44/85) - godkendelse af udført dræning.
- Afgørelse af 10/3-1988 (Nævn- 104/87) vedr. omdræning af arealer indenfor det fredede område
- Afgørelse af 7/2-1990 (-nævn 3/90) vedr. udsigtshindrende bevoksning på fredede areal
- Afgørelse af 10/8 1990 (nævn - 21/90) - tilladelse på vilkår til afmærkning af olieledning.
- Afgørelse af 10/8 1990 (nævn - 23/90) - krav om fjernelse af opsatte faskiner ved å.
- Afgørelse af 18/8 1989 (nævn - 38/89) - godkendelse af udstykning.
- Afgørelse af 15. juli 1996 (nævn 56/95) - Tilladelse til etablering af et nyt fløjddige matr.nr. 1a Hald Tostrup by, Øls.

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 24 / 8 19 67)

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende
matrikelnumre:

1g, 5l, 6a, 6d, 6f, 6h, 6i, 6l, 7d, 7e, 7g, 7k, 7l,
8d, 9x, 9z, 9ab, 10a, 10o, 10p, 20d, 20g, 21a, 27a,
27b, 27c, 27d, 27g, 27i Nr. Onsild By, Nr. Onsild

1a, 1g, 1o, 2h, 2m, 3b, 3f, 3g, 3h, 3i, 3k, 3m, 3n,
3o, 4f, 5c, 6a, 6c, 6e, 7a, 7e, 7f Hald-Tostrup By, Øls

1, 2, 3, 4, 7a, 8, 14le Hobro Markjorder

U D S K R I F T

af

protokollen for Nordjyllands amts sydlige fredningsnævn.

Fredningsnævnet for Nordjyllands amts sydlige fredningskreds har den 21.maj 1981 truffet følgende

a f g ø r e l s e

i sag nr. 159/78 om supplerende fredning af vikingeborgen Fyrkats omgivelser. (Anlæg af sti over Onsild ådal m.m.).

I Sagens rejsning og behandling.

Ved skrivelse af 18.april 1978 har Nationalmuseet, Høbro byråd samt Fredningsplanudvalget for Nordjyllands amt begæret fredningssag rejst til supplerende af fredningsbestemmelserne fastsat ved Overfredningsnævnets kendelse af 8.juli 1964 vedrørende fredning af vikingeborgen Fyrkats omgivelser (Ofn. 1666/63) og Overfredningsnævnets kendelse af 24.august 1967 vedrørende udvidelse af fredningen af vikingeborgen Fyrkats omgivelser (Ofn. 1828/65) med det formål at anlægge en gangsti fra Fyrkat Møllegaard over engene mod Tostrup Hovgaard, hvorved det - som i ældre tid - skulle blive muligt at komme til Fyrkat både fra nord og fra syd.

Efter Fredningsplanudvalgets ophævelse pr. 1.januar 1979 er Nordjyllands amtsråd indtrådt som sagsrejsner i stedet for Fredningsplanudvalget.

Nationalmuseet har under sagen endvidere anmodet om Fredningsnævnets godkendelse af, at den nedtagne Slage bro - en granitkvaderstensbro, der fra ca. 1780 til 1975 bar amtsvejen fra Odense til Svendborg over Lindved å, - genrejses over Onsild å som et led i stiforløbet.

Bekendtgørelse om sagens rejsning er sket i "Statstidende", "Aalborg Stiftstidende" og "Hobro Dagblad" for den 22. juli 1978.

Almindeligt møde er efter den i bekendtgørelsen optagne indkaldelse og efter særskilt indkaldelse af samtlige interesserede afholdt den 31.august 1978. Endvidere er der den 3. juli 1980, 11.september 1980, 26.februar 1981 og 21.maj 1981 afholdt møder til drøftelse af fredningsforslaget og til fremsættelse af erstatningskrav.

Det fremgår af fredningsforslaget, at forløbet af den påtænkte sti foreslåes placeret, hvor en på matrikelkortet angivet gammel byvej har passeret ådalen. Vejen, der nu er nedpløjet og endnu anes i marken, er oplyst at være benyttet så sent som i 1940'erne til postgang fra Fyrkat Møllegaard til Hald-Tostrup området.

På mødet den 31. august 1978 protesterede ejeren af Tostrup Hovgaard, fru Jette Møller Hansen, ved sin ægtefælle, gårdejer Svend Møller Hansen, mod fredningsforslaget, idet han bl.a. gjorde gældende, at den foreslåede sti over engen vil skære hans mark over i 2 dele til betydelig gene for hans dyrkning af marken og være til hindring for fornyelse og omlægning af hans dræningssystem i engen, ligesom han fremhævede de gener, den offentlige færdsel ad den private fællesvej til stien og ad stien ville påføre ham og hans ejendom.

Efter at Fredningsnævnet til delvis imødekommelse af de fremsatte indsigelser havde ført forhandlinger med sagsrejserne og opnået disses tiltrædelse til en ændret placering af stien over engen, således at denne kom til at følge markens vestskel, samt udarbejdet udkast til afgørelse i sagen, anmodede gårdejer Møller Hansen den 18. december 1980 om sagens genoptagelse, idet han tilbød at anlægge en vej over engen i det store og hele følgende det oprindeligt foreslåede stiforløb og meddele tilladelse til den ønskede offentlige færdsel ad denne vej på betingelse af, at der tillagdes ejeren af Tostrup Hovgaard ret til færdsel med almindelige landbrugsredskaber ad broen over Onsild å og derfra videre over Nationalmuseets ejendom til den offentlige vej ved Fyrkat.

Gårdejer Møller Hansen har som begrundelse for sin ændrede stillingtagen til sagen bl.a. oplyst, at han har erhvervet ca. 100 tdr. land skov og ca. 60-65 tdr. land ager og eng syd for ådalen, og at han - såfremt han ikke får den af ham ønskede vejforbindelse - må køre omvejen ind over Hobro.

Efter at nævnet havde besluttet at genoptage sagen, afholdtes den 26. februar 1981 et nyt møde, hvortil sags-

rejserne, lodsejerne og øvrige interesserede var indkaldt. På mødet forhandlede spørgsmålene om den nu foreslåede vej/stiforbindelses linieføring, anlæg og vedligeholdelse og om opsætning af broen og dennes vedligeholdelse samt om den fremtidige benyttelse af vejen og broen.

II Fredningsnævnet skal udtale:

Idet Fredningsnævnet finder den foreslåede færdselsadgang af betydning for almenhedens adgang til vikingeborgen Fyrkat og for almenhedens mulighed for at fornemme det smukke og karakteristiske landskab og Fyrkats strategiske beliggenhed heri, findes betingelserne for fredning efter naturfredningslovens § 1 tilstede.

Med det formål at åbne adgang for almenheden til at færdes til Fyrkat fra nord over de ved Overfredningsnævnets kendelser af 8.juli 1964 og 24.august 1967 fredede arealer fastsætter Fredningsnævnet herefter følgende:

III Fredningsbestemmelser.

1: Der tillægges almenheden ret til færdsel til fods, på cykel, til hest og med hestevogn over nedennævnte ejendomme: Matr. nr. 27 b Nr. Onsild, Nr. Onsild, tilhørende Nationalmuseet.

Matr. nr. 1 a og 1 g Hald Tostrup, tilhørende fru Jette Møller Hansen.

Matr. nr. 141 e Hobro markjorder, tilhørende Agri-Nordcold A/S, ad den på vedhæftede kort viste vej fra den offentlige vej ved Fyrkat Møllegaard, over broen over Onsild å, over ådalen til vejen langs jernbanen og ad denne vej til den offentlige bivej "Tostrup Hovgaardsvej".

2: Vejen fra den offentlige vej ved Fyrkat Møllegaard til den eksisterende bro over åen og fra denne til vejen langs jernbanen vil være at anlægge af ejeren af matr. nr. 1 a m.fl. Hald Tostrup, Øls, efter forudgående forhandling med og godkendelse af Hobro kommune. Vejen, der vil være at anlægge som en markvej i en bredde af 4 m, vil være at udføre inden den 1.december 1981.

Eventuelle uoverensstemmelser i forbindelse med vejens anlæg afgøres af Fredningsnævnet.

3: Den i punkt 2 nævnte vej må - foruden til den i punkt 1 nævnte færdsel - benyttes af ejeren af matr. nr. 1 a m.fl.

Hald Tostrup, Øls, til kørsel i forbindelse med landbrugs- og skovbrugsvirksomhed.

4: Vedligeholdelsen af den i punkt 2 nævnte vej udføres af ejeren af matr. nr. 1 a m.fl. Hald Tostrup og iøvrigt efter de i lov om private fællesveje indeholdte regler.

5: Vejen langs jernbanen vil være at vedligeholde efter de i lov om private fællesveje gældende regler.

6: Det tillades Nationalmuseet og/eller Hobro kommune at udskifte den eksisterende bro over Onsild å med Slage bro, der vil være at opsætte med et indvendigt mål på mindst 4 m og kunne tåle færdsel af køretøjer m.v. med akseltryk på 6 tons.

7: Vedligeholdelse af broen over Onsild å og de i forbindelse hermed værende brofæster påhviler Hobro kommune og Nationalmuseet.

8: Det påhviler Hobro kommune efter forhandling med Nordjyllands amt at opstille fornødne anvisningstavler med ordensreglement til oplysning for publikum om de i punkterne 1 og 3 nævnte færdselsrettigheder.

IV Erstatningskrav.

Ejeren af matr. nr. 1 a m.fl. Hald Tostrup, Øls, Møller Hansen, har påstået sig tillagt følgende erstatningsbeløb:

a:	Arealafgivelse til 580 m lang og 4 m bred markvej, 2320 m ² a 5,00 kr.	kr. 11.600,00
b:	Erstatning for at den 400 m lange og 7,53 m brede private vej langs jernbanen ændres til privat fællesvej, 3012 m ² a 5,00 kr.	" 15.060,00
c:	Udgifter til afgravning og materialer i forbindelse med anlæg af den i III punkt 2 nævnte markvej ifølge tilbud	" 67.935,00

Ejeren har til støtte for det under punkt b nævnte krav gjort gældende, at vejen langs jernbanen ikke - som anført af sagsrejserne - er en privat fællesvej, men er en privat vej, og han har oplyst, at han selv har ofret betydelige beløb på istandsættelse og vedligeholdelse af vejen, der nu i lighed med de to andre veje, der fører til Tostrup Hovgaard, benyttes som adgangsvej til gården. De øvrige englodder i ådalen hørte oprindeligt til landbrugsejendomme beliggende nord for ådalen bl.a. i Hald Tostrup, og ejerne af disse havde vejret

ad de to fra nord kommende veje forbi Tostrup Hovgaard. Han har dog ikke villet bestride, at ejere af de nævnte lodder i ådalen nu af og til benytter vejen langs jernbanen mod Hobro.

Ejeren har til det under punkt c nævnte krav yderligere oplyst, at det i forbindelse med anlægget af markvejen vil blive nødvendigt for ham på egen bekostning at ændre det eksisterende dræningssystem bl.a. ved at anlægge dræningsledninger og gennemløbsbrønde langs markvejen for at undgå skade på dræningssystemet ved, at vejen "sætter sig". Han har anslået udgifterne hertil til ca. 20.000,00 kr., samt at omkostningerne siden indhentelsen af ovennævnte tilbud er steget ca. 12%.

Han har endvidere påstået erstatning for ulemper forårsaget ved den sandsynligt øgede færdsel dels ad vejen langs jernbanen og dels ad de fra nord forbi hans ejendom førende veje.

Det er under sagen oplyst, at udgifterne ved opsætning af Slæge bro vil andrage ca. 100.000,00 kr.

Fredningsnævnet finder, at der ved fastsættelse af erstatningen bør tages hensyn til på den ene side den eksisterende uklarhed med hensyn til, hvorvidt vejen langs jernbanen før nærværende sag var en privat vej eller en privat fællesvej, til omfanget af den almenheden tillagte færdselsret med deraf følgende ulemper og på den anden side ejerens egen interesse i den meddelte færdselsret og indholdet af de fastsatte vedligeholdelsesbestemmelser.

Den ejeren af matr. nr. 1 a m.fl. Hald Tostrup tilkomme de erstatning findes som følge af det anførte skønsmæssigt være at fastsætte til kr.80.000,00.

Der er ikke under sagen fremsat krav fra de øvrige berørte lodsejere eller fra brugere eller andre indehavere af rettigheder over de af fredningsafgørelsen berørte ejendomme. Fredningsnævnet finder ikke, at der ved fredningsafgørelsen er sket forringelse af pantesikkerheden i rogen af de berørte ejendomme.

Der tillægges ejeren af matr. nr. 1 a m.fl. Hald Tostrup i delvis sagsomkostninger kr.4.000,00.

Det tillagte erstatningsbeløb forrentes-indtil deponeringen jfr. nedenfor-i medfør af naturfredningslovens § 19 stk. 4

med en årlig rente, der er 1% højere end Danmarks Nationalbanks til enhver tid fastsatte disconto.

Erstatningsbeløbet og omkostninger vil være at deponere i et pengeinstitut, indtil det i afsnit III punkt 2 nævnte vejanlæg er udført.

Beløbet kan helt eller delvist frigives af Fredningsnævnet efter forud indhentet erklæring fra Hobro kommune.

I medfør af naturfredningslovens § 24 stk. 1 udredes det tillagte erstatningsbeløb og sagsomkostninger af staten med $\frac{3}{4}$ og af Nordjyllands amtsråd med $\frac{1}{4}$.

De i afsnit III nævnte fredningsbestemmelser, der efter naturfredningslovens § 22 stk. 1 er bindende for ejere og indehavere af andre rettigheder over ejendommene, vil være at tinglyse servitutstiftende på matr. nr. 27 b Nr. Onsild by, Nr. Onsild, og på matr. nr. 1 a og 1 g Hald Tostrup by, Øls, samt matr. nr. 141 e Hobro markjorder.

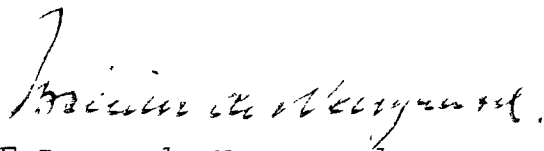
Fredningsnævnets afgørelse kan efter naturfredningslovens § 26 påklages til Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., bl.a. af lodsejere og forskellige myndigheder.

Hanne Thygesen.

E.Bruun de Neergaard.

Knud Petersen.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

E.Bruun de Neergaard.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

24/8-1967

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

=====

År 1967, den 24. august afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1828/65 vedrørende udvidelse af fredningen af vikingeborgen "Fyrkat"s omgivelser.

I den af fredningsnævnet for Randers amtsrådsreds den 13. september 1965 afsagte kendelse hedder det:

"Ved kendelse afsagt af fredningsnævnet for Randers amt den 8. april 1963, med visse ændringer stadfæstet ved Overfredningsnævnets kendelse af 8. juli 1964, blev en række arealer, i alt 60.3552 ha, beliggende omkring vikingeborgen "Fyrkat" ved Hobro fredet.

Sagen var rejst af nævnet på foranledning af Nationalmuseet, som med bekymring havde iagttaget, at de borgen omgivende, smukke og karakteristiske tunnel-skrænter og -slugter i stigende grad blev tilplantet med nåleskov, hvorved højdeforskellene i nogen grad udjævnedes og forflygtigedes, i hvilken forbindelse museet fremhævede, at "Fyrkat" - fremfor den anden af museet rekonstruerede vikingeborg "Trelleborg" - har det fortrin, at dens strategisk rigtige beliggenhed i landskabet - på et næs i ådalen,

hvor denne krydses af gamle veje - er umiddelbart anskueligt for besøgende, og at denne anskuelighed ville svækkes betydeligt, såfremt beplantningen af skrænterne fortsattes.

Museets forslag blev støttet af Danmarks Naturfredningsforening, som yderligere anførte, at der ved rekonstruktion af "Fyrkat" var genskabt et historisk mindesmærke af væsentlig betydning, at borgen allerede spillede en rolle i det nordjydske turistliv, samt at borgens smukke beliggenhed og de uforstyrrede omgivelser i høj grad havde medvirket til den store interesse, borgen havde vakt i offentligheden.

Det for nævnet forelagte forslag omfattede oprindeligt foruden selve den ejendom, hvorpå borgen er beliggende, og som tilhører undervisningsministeriet (Nationalmuseet), ca. 30 omkringliggende ejendomme. Da forslaget stødte på stor modstand hos lodsejerne, og da der under de indledende forhandlinger i nævnet fra lodsejernes side blev fremsat endog meget store erstatningskrav, indskrænkede Nationalmuseet efter forhandling med nævnet forslaget til foruden Nationalmuseets ejendom at omfatte i alt 7 af de omkringliggende ejendomme, heraf 6 beliggende syd for ådalen og 1 beliggende nord for ådalen, idet blandt andet en række lavere arealer liggende mellem de nævnte områder udgik af forslaget.

Ved nævnets kendelse blev såvel museets ejendom som de nævnte øvrige 7 ejendomme fredet, idet fredningen i hovedsagen medførte forbud mod ny bebyggelse på arealerne, samt mod beplantning med træer og krat udover det allerede eksisterende, opsætning af skure eller master samt ændring af terrainet ved opfyldning eller afgravning uden fredningsnævnets tilladelse.

For visse dele af de fredede arealer fastsattes

endvidere nærmere bestemmelser for regulering af den eksisterende beplantning, herunder regler for genplantning efter afdrivning, ligesom det tillodes enkelte lodsejere at tage grus på ejendommene.

Overfredningsnævnet tiltrådte i sin kendelse, at arealerne var fredningsværdige, men fandt, at fredningen af hensyn til såvel Fyrkatborgen som til landskabet i øvrigt, burde udvides med nogle lavt beliggende arealer mellem de fredede arealer henholdsvis syd og nord for borgen, samt med visse arealer øst for de nordlige arealer og for borgens område.

Allerede før afsigelsen af Overfredningsnævnets kendelse af 8. juli 1964 havde nævnet fra Nationalmuseet modtaget forslag til en udvidelse af fredningen til at omfatte yderligere arealer på i alt 76.6187 ha.

Sagen har efter forudgående forhandlinger mellem nævnet og Nationalmuseet været behandlet i et møde i nævnet den 12. august 1964, hvortil samtlige interesserede var indvarslet.

Nationalmuseet nedlagde i mødet med tilslutning af Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant påstand om, at de pågældende arealer i det hele fredes således, at der på de af forslaget omfattede ejendomme ikke må foretages bebyggelse, beplantning med træer og krat eller opsættes skure eller master eller foretages ændringer af terrainet ved opfyldning eller afgravning. Det skal dog være tilladt at opstille læskure med en maksimalhøjde på 2,25 m i det omfang, de skønnes nødvendige for kreaturløsdrift på arealerne. Fredningen skal ej heller være til hinder for sådanne afvandingsarbejder, som alene har til formål at gøre de af forslaget omfattede engstrækninger dyrkbare til korn, dog at sådanne planer skal forelægges nævnet til god-

kendelse. Tørvegravning kan finde sted på engarealerne under forudsætning af, at deres jævne karakter bevares. De indenfor det fredede område allerede beplantede arealer kan efter afdrivning påny tilplantes.

Efter forhandlingen vedtog nævnet, idet de grunde, der har talt for gennemførelsen af den allerede skete fredning, efter nævnets opfattelse også taler for den påståede udvidelse af fredningen, at følge den nedlagde fredningspåstand.

Fredningen, der herefter gennemføres, omfatter følgende ejendomme, som fredes i det af Nationalmuseet foran påståede omfang, idet i øvrigt henvises til et kendelsen vedhæftet kort, og idet løbenumrene 6-8 angår udvidelser af den tidligere fredning af de under disse løbenumre i kendelserne af 8. april 1963 og 8. juli 1964 opførte ejendomme, medens løbenumrene 9-25 vedrører ejendomme, der ikke er berørt af den tidligere fredning.

6. Dele af matr. nr. 6 d og 6 h samt hele matr. nr. 20g Nr. Onsild by og sogn, tilhørende Jørgen Pedersen.

Udover det tidligere fredede areal, stort 3.970 m² af matr. nr. 6 h fredes et 85.275 m² stort areal af 6 d og 20 g, hvoraf 77.230 m² er beliggende indenfor skovbyggelinien efter naturfredningslovens § 25, stk. 2. Hele arealet er engjord.

Matr. nr. ene 6 d og 20 g er landbrug i forbindelse med matr. nr. 1 h m. fl. sammesteds.

7. Dele af matr. nr. ene 1, 2, 3, 4, 7 a og 8 Hobro købstads markjorder tilhørende Aksel Qvortrup Jensen.

Udover det tidligere fredede areal, stort 7.300 m² af matr. nr. 7 a og 8 fredes af de øvrige matr. nr. e et 9.800 m² stort areal engjord, som i sin helhed er beliggende indenfor

skovbyggelinien.

8. Dele af matr. nr. 6 a og 3 o samt hele matr. nr. 6 e Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Christian Stougaard.

Udover det tidligere fredede areal, stort 53.700 m² af matr. nr. 6 a og 3 o fredes yderligere arealer af 6 a, resten af matr. nr. 3 o samt hele 6 e, i alt 50.700 m² engjord.

De nævnte matr. nr.e udgør et landbrug i forbindelse med matr. nr. 5 d og 5 i smst..

9 og 10. Matr. nr. 10 p, 9 z Nr. Onsild by og sogn, samt matr. nr. 8 d, 5 l smst. og 7 e Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Henry Christian Nielsen.

Det samlede areal er 130.053 m² engjord, hvoraf 4.000 m² er beliggende indenfor skovbyggelinien. 1840 m² er beliggende i Aalborg amtsrådsreds, resten 128.213 m² i Randers amtsrådsreds.

Matr. nr. 7 e er noteret som landbrugsejendom i forbindelse med matr. nr. 2 i og 3 a smst.

11. Matr. nr. 9 x, 9 ab, 10 a og 10 o Nr. Onsild by og sogn, tilhørende Georg Nielsen, med et samlet areal af 38.990 m² engjord.

12. Dele af matr. nr. 1 g og 21 a Nr. Onsild by og sogn, tilhørende Alfred Højgaard Hermansen, af samlet areal 31.950 m², som i det hele er beliggende indenfor skovbyggelinien.

De pågældende matr. nr.e er noteret som landbrug i forbindelse med matr. nr. 6 k og 9 e smst..

13. Matr. nr. 3 k Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Verner Holm, omfattende 4.810 m² engjord.

Ejendommen er noteret som landbrug i forbindelse med

matr. nr. 4 g Øls by og sogn.

14. Matr. nr. 3 i Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Ejvind Christiansen, omfattende 4.400 m² engjord.

Ejendommen er noteret som landbrug i forbindelse med 4 h, 4 i Øls by og sogn.

15. Matr. nr. 3 m Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Frede Jensen, omfattende 3940 m² engjord.

Ejendommen er noteret som landbrug i forbindelse med matr. nr. 5 b Hørby by og sogn.

16. Matr. nr. 3 n Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Anton Nielsen, omfattende 6890 m² engjord.

17. Matr. nr. 3 h og 3 f Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Martin Kjemtrup, omfattende 14.894 m² engjord.

Ejendommen er noteret som landbrug i forbindelse med matr. nr. 4 g m. fl. smst. og 6 d Øls by og sogn.

18. Matr. nr. 3 g Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Olaf Skødt Jensen, omfattende 5.910 m² engjord.

19. Matr. nr. 7 f Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Andreas Sørensen, omfattende 59.600 m² engjord.

20. Matr. nr. 2 h Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Svend Oskar Svendsen, omfattende 16.550 m² engjord.

Ejendommen er noteret som landbrug i forbindelse med matr. nr. 16 d og 20 a Hørby by og sogn, samt 157 Hobro købstads markjorder.

21. Matr. nr. 2 m Hald Tostrup by, Øls sogn, og 1 o Thostrup Hovgaard, tilhørende Laurits Haldrup, omfattende 68.887 m² engjord.

Matr. nr. 2 m er noteret som landbrug i forbindelse med matr. nr. 2 a smst..

22. Matr. nr. 1 ^{x)}m og del af matr. nr. 1 a Tostrup Hovgaard, Øls sogn, tilhørende læge Aksel W. Larsen. Det fredede areal omfatter 168.700 m² engjord, hvoraf 5.000 m² er beliggende indenfor skovbyggelinien.

Ejendommen er noteret som landbrug i forbindelse med matr. nr. 8 a Hald Tostrup, Øls sogn, og matr. nr. 134 a Hobro købstads markjorder.

23. Matr. nr. 4 f, 5 c og 6 c Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Karl Jensen, omfattende 23.338 m² markjord.

Ejendommen er noteret som et landbrug i forbindelse med matr. nr. 4 a og 4 l smst.

24. Del af matr. nr. 7 a Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Ejner Jensen. Det fredede areal omfatter 38.400 m² markjord.

Matr. nr. 7 a er noteret som landbrug i forbindelse med matr. nr. 3 b smst..

25. Del af gadejorden i Hald Tostrup by (umatrikuleret). Det fredede areal omfatter 3.100 m² markjord.

Det bemærkes, at arealet bruges af Ejner Jensen, men at denne ikke har tinglyst adkomst til dette.

Fredningen skal i det hele ikke være til hinder for, at I/S Midtkraft i overensstemmelse med en den 16. august 1951 o. s. tinglyst deklaration på ejendommen bibeholder og eventuelt omlægger en eksisterende ledning over en del af de fredede arealer.

Hvad angår spørgsmålet om erstatning for de besluttede fredninger bemærkes, at nævnet har opnået forlig med følgende lodsejere:

(6) Jørgen Pedersen.

x) rettes til l g.

- (7) Aksel Qvortrup Jensen
- (11) Georg Nielsen
- (16) Anton Nielsen
- (18) Olaf Skødt Jensen

Med følgende lodsejere er forlig forgæves forsøgt:

- (8) Chr. Stougaard
- (9 og 10) Henry Chr. Nielsen
- (17) Martin Kjemtrup
- (19) Andreas Sørensen
- (20) Svend Oskar Svendsen
- (21) Laurits Haldrup
- (22) Aksel W. Larsen
- (23) Karl Jensen
- (24 og 25) Ejner Jensen

Følgende lodsejere har ikke givet møde under sagen:

- (12) Alfred Højgaard Hermansen
- (13) Verner Holm
- (14) Ejvind Christiansen
- (15) Frede Jensen.

Herefter tilkendes følgende erstatninger:

6. Jørgen Pedersen, som ejer af matr. nr. 6 d og 20 g Nr. Onsild by og sogn, 6.800 kr.

7. Aksel Quortrup Jensen, som ejer af matr. nr. 1, 2, 3, og 4 Hobro købstads markjorder, 1.000 kr..

8. Christian Stougaard, som ejer af matr. nr. 6 a, 3 o og 6 e Hald Tostrup by, Øls sogn.

Ejeren har påstået sig tilkendt en erstatning på 15.000 kr..

Nævnet finder, at erstatningen passende kan sættes til 5.000 kr..

9 og 10. Henry Christian Nielsen, som ejer af ejendommene matr. nr. 10 p og 9 z Nr. Onsild by og sogn, og matr. nr. 8 d og 5 l smst. samt 7 e Hald Tostrup by, Øls sogn.

Nævnet har vedtaget at tilkende den pågældende en erstatning for fredning af de to ejendomme på henholdsvis 4.700 kr. og 7.900 kr., i alt 12.600 kr., hvoraf 200 kr. vedrører areal beliggende i Aalborg amtsrådsreds.

11. Georg Nielsen, som ejer af matr. nr. 9 x, 9 ab, 10 a og 10 o Nr. Onsild by og sogn, 3.900 kr..

12. Alfred Højgaard Hermansen, som ejer af matr. nr. 1 g og 21 a Nr. Onsild by og sogn, 2.600 kr..

13. Verner Holm, som ejer af matr. nr. 3 k Hald Tostrup by, Øls sogn, 500 kr..

14. Ejvind Christiansen, som ejer af matr. nr. 3 i Hald Tostrup by, Øls sogn, 500 kr..

15. Frede Jensen, som ejer af matr. nr. 3 m Hald Tostrup by, Øls sogn, 400 kr..

16. Anton Nielsen, som ejer af matr. nr. 3 n Hald Tostrup by, Øls sogn, 700 kr..

17. Martin Kjemtrup, som ejer af matr. nr. 3 h, 3 f Hald Tostrup by, Øls sogn.

Ejeren har påstået sig tillagt en erstatning på 15.000 kr. for fredningen.

Nævnet finder, at erstatningen passende kan sættes til 1.500 kr..

18. Olaf Skødt Jensen, som ejer af matr. nr. 3 g
Hald Tostrup by, Øls sogn, 600 kr..

19. Andreas Sørensen, som ejer af matr. nr. 7 f
Hald Tostrup by, Øls sogn, 5.900 kr..

20. Svend Oscar Svendsen, som ejer af matr. nr. 2 h
Hald Tostrup by, Øls sogn.

Ejeren har krævet en erstatning på 15.000 kr. for
fredningen.

Nævnet finder, at erstatningen passende kan ansæt-
tes til 1.600 kr..

21. Lauritz Haldrup, som ejer af matr. nr. 2 m
Hald Tostrup by, og 1 o Tostrup Hovgaard, Øls sogn.

Ejeren har påstået sig tilkendt en erstatning på
35.000 kr. for fredningen.

Nævnet finder, at erstatningen passende kan ansæt-
tes til 6.900 kr..

22. Læge Aksel W. Larsen som ejer af matr. nr. 1 g
og 1 a Tostrup Hovgaard, Øls sogn.

Nævnet finder, at erstatningen for fredningen pas-
sende kan ansættes til 16.800 kr..

23. Karl Jensen som ejer af matr. nr. 4 f, 5 c og
6 c Hald Tostrup by, Øls sogn.

Ejeren har krævet en erstatning på 3 kr. pr. m²
af det fredede areal, idet han har henvist til muligheden for
at udstykke arealet til sommerhusbyggeri, eller til anden be-
byggelse.

Nævnet finder, at erstatningen passende kan ansættes
til 4.700 kr..

24. Ejner Jensen som ejer af matr. nr. 7 a Hald Tostrup by og sogn, og

25. Ejner Jensen som bruger af den umatrikulerede gadejord.

Ejeren har krævet en samlet erstatning på omkring 70.000 kr., idet han mener, at der er mulighed for grusgravning på arealet, hvis anslåede grusmængde er ca. 150.000 m³, som kan indbringe ca. 50 øre pr. m³.

Nævnet har for så vidt angår den under løbenummer 24 nævnte ejendom fundet, at erstatningen passende kan ansættes til 7.700 kr..

For så vidt angår den under løbenummer 25 nævnte gadejord har nævnet fundet, at erstatningen passende kan ansættes til 300 kr., dog således, at beløbet først kan udbetales, når brugeren har fået tinglyst adkomst til arealet.

Da panthaverne i de fredede ejendomme enten er udeblevet under sagen eller har frafaldet krav på andel i erstatningerne, vil disse ubeskåret være at udbetale til ejerne.

Erstatningerne udredes således:

For så vidt angår (7) Aksel Quortrup Jensen, hvis ejendom i det hele ligger i Hobro købstadkommune, med 3/4 af statskassen og 1/4 af Hobro kommune.

For så vidt angår følgende lodsejere, hvis ejendomme er beliggende i Randers amtsrådskreds, med 3/4 af statskassen og 1/4 af Randers amtsfond og de i Randers amtsrådskreds beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling:

(6) Jørgen Pedersen,

(9) og (10) Henry Christian Nielsen, for så vidt angår den del af erstatningen, der vedrører ejendom i Randers amtsrådskreds,

(11) Georg Nielsen

(12) Alfred Højgaard Hermansen.

For så vidt angår erstatningerne til følgende lodsejere, hvis ejendomme er beliggende i Aalborg amtsrådskreds, udredes erstatningen med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Aalborg amts amtsfond og de i Aalborg amtsrådskreds beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling:

(8) Chr. Stougaard

(10) Henry Chr. Nielsen, for så vidt angår den del af erstatningen, der vedrører ejendom i Aalborg amtsrådskreds

(13) Verner Holm

(14) Ejvind Christiansen

(15) Frede Jensen

(16) Anton Nielsen

(17) Martin Kjemtrup

(18) Olaf Skødt Jensen

(19) Andreas Sørensen

(20) Svend Oskar Svendsen

(21) Lauritz Haldrup

(22) Aksel W. Larsen

(23) Karl Jensen

(24 og 25) Ejner Jensen.

Nævnet finder dog, at der foreligger sådanne omstændigheder, at bestemmelsen i naturfredningslovens § 17, stk. 2, må kunne bringes i anvendelse af Overfredningsnævnet.

Erstatningsbeløbene forrentes med 6 % årlig fra
kendelsens dato.

Konklusionen er sålydende:

Følgende ejendomme fredes som ovenfor bestemt, og
som nærmere afgrænset på et kendelsen vedhæftet kort.

6. Matr. nr. 6 d, 20 g Nr. Onsild by og sogn til-
hørende Jørgen Pedersen.

7. Matr. nr. 1, 2, 3, 4 Hobro købstads markjorder,
tilhørende Aksel Quortrup Jensen.

8. Matr. nr. 6 a, 3 o og 6 e Hald Tostrup by, Øls
sogn, tilhørende Chr. Stougaard,

9 og 10. Matr. nr. 10 p og 9 z Nr. Onsild by og
sogn og matr. nr. 8 d og 5 l smst. samt 7 e Hald Tostrup by,
Øls sogn tilhørende Henry Chr. Nielsen.

11. Matr. nr. 9 x, 9 ab, 10 a, 10 o Nr. Onsild
by og sogn tilhørende Georg Nielsen.

12. Matr. nr. 21 u og 1 g Nr. Onsild by og sogn
tilhørende Alfred Højgaard Hermansen.

13. Matr. nr. 3 k Hald Tostrup by, Øls sogn, til-
hørende Verner Holm.

14. Matr. nr. 3 i Hald Tostrup by, Øls sogn, til-
hørende Ejvind Christiansen.

15. Matr. nr. 3 m Hald Tostrup by, Øls sogn, til-
hørende Frede Jensen.

16. Matr. nr. 3 n Hald Tostrup by, Øls sogn, til-
hørende Anton Nielsen.

17. Matr. nr. 3 f og 3 h Hald Tostrup by, Øls sogn,
tilhørende Martin Kjemtrup.

18. Matr. nr. 3 g Hald Tostrup by, Øls sogn, til-

hørende Olaf Skødt Jensen.

19. Matr. nr. 7 f Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Andreas Sørensen.

20. Matr. nr. 2 h Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Svend Oskar Svendsen.

21. Matr. nr. 2 m Hald Tostrup by og 1 o Tostrup Hovgaard, Øls sogn, tilhørende Laurits Haldrup.

22. Matr. nr. 1 a og 1 g Tostrup Hovgaard, Øls sogn, tilhørende læge Aksel W. Larsen.

23. Matr. nr. 4 f, 5 c og 6 c Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Karl Jensen.

24. Matr. nr. 7 a Hald Tostrup by, Øls sogn, tilhørende Ejner Jensen.

25. Umatrrikuleret gadejord af Hald Tostrup by, Øls sogn, benyttet af samme.

I erstatning tillægges der:

6. Jørgen Pedersen	6.800 kr.
7. Aksel Quortrup Jensen	1.000 kr.
8. Chr. Stougaard	5.000 kr.
9 og 10. Henry Chr. Nielsen	12.600 kr.
11. Georg Nielsen	3.900 kr.
12. Alfred Højgaard Hermansen	2.600 kr.
13. Verner Holm	500 kr.
14. Ejvind Christiansen	500 kr.
15. Frede Jensen	400 kr.
16. Anton Nielsen	700 kr.
17. Martin Kjemtrup	1.500 kr.
18. Olaf Skødt Jensen	600 kr.
19. Andreas Sørensen	5.000 kr.

20. Svend Oskar Svendsen	1.600 kr.
21. Laurits Haldrup	6.900 kr.
22. Læge Aksel W. Larsen	16.800 kr.
23. Karl Jensen	4.700 kr.
24. Ejner Jensen	7.700 kr.
25. Ejner Jensen	300 kr.

Erstatningerne forrentes med 6 % årlig fra kendelsens dato.

Den under løbe nr. 25 omhandlede erstatning, stor 300 kr., vil først være at udbetale til den erstatningsberettigede, når han har fået tinglyst adkomst til det umatrikulerede gadeareal.

For så vidt angår erstatningen til Aksel Quortrup Jensen, 1.000 kr., udredes $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Hobro kommune.

For så vidt angår erstatningerne til Jørgen Pedersen, Henry Chr. Nielsen (bortset fra den del af erstatningen, der vedrører ejendommen i Aalborg amtsrådsreds, 200 kr.), Georg Nielsen og Alfred Højgaard Hermansen, udredes $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Randers amts amtsfond og de i Randers amtsrådsreds beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest opgjorte folketælling. Disse erstatninger udgør i alt 25.700 kr..

For så vidt angår den del af erstatningen til Henry Christian Nielsen, der vedrører den i Aalborg amtsrådsreds beliggende ejendom, 200 kr., og erstatningerne til Chr. Stougaard, Verner Holm, Ejvind Christiansen, Frede Jensen, Anton Nielsen, Martin Kjemtrup, Olaf Skødt Jensen, Andreas Sørensen, Svend Oskar Svendsen, Laurits Haldrup, læge Aksel W. Larsen, Karl Jensen og Ejner Jensen, udredes $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Ålborg

amts amtsfond og de i Aalborg amtsrådsreds beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest opgjorte folketælling. Disse erstatninger udgør i alt 53.300 kr.."

Sagen er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, hvorhos kendelsen er indanket af gårdejer Andreas Sørensen (lb. nr. 19), læge Aksel W. Larsen (lb. nr. 22), gårdejer Karl Jensen (lb. nr. 23) og gårdejer Ejner Jensen (lb. nr. 24).

Overfredningsnævnet har den 6. juli 1966 besigtiget arealerne og forhandlet med de ankende samt med repræsentanter for Aalborg og Randers amtsråd, Øls-Hørby-Døstrup kommune, fredningsnævnet for Randers amtsrådsreds, Nationalmuseet og Danmarks Naturfredningsforening. De ankende påstod begrænsning af fredningen, subsidiært højere erstatning. Sognerådets repræsentant oplyste, at sognerådet ikke ville gå imod ønsker om udstykning nord for banen, der dannede en naturlig grænse. Amtsrådenes repræsentanter oplyste, at fredningen ikke kolliderede med amtsrådenes vejplaner.

Overfredningsnævnet har besluttet at stadfæste den af fredningsnævnet afsagte kendelse dog med følgende ændringer vedrørende arealerne nord for banen:

Den del af matr. nr. 7 a's nordlige lod, der ligger nord for skræntkanten, i alt ca. 1,8 ha, tilhørende lb. nr. 24, gårdejer Ejner Jensen, udgår af fredningen. Af matr. nr. 7 a fredes herefter i alt ca. 2 ha inclusive den sydlige lod ved banen. Den del af den nordlige lod, der ligger ovenfor skrænten mellem træbevoksningen på skrænten og fredningsgrænsen, må anvendes til haver ved udstykning af den ikke-fredede

del af 7 a. Endvidere udvides fredningen med matr. nr. 3 b, ca. 2.600 m², tilhørende samme ejer.

Overfredningsnævnet kan tiltræde de tilkendte, ikke-påankede erstatninger. Der er opnået forlig med gårdejerne Ejner og Karl Jensen om erstatninger på henholdsvis 18.000 kr. og 15.000 kr.. Endvidere er opnået forlig om en erstatning for den umatrikulerede gadejord på 2.000 kr. at fordele mellem gårdejer Ejner Jensen, læge Aksel W. Larsen og gårdejer Karl Jensen med henholdsvis 1.712 kr., 275 kr. og 13 kr.. Fordelingen svarer til det forhold, hvori gadejorden nu med landbrugsministeriets approbation er tillagt matr. nr. 7 a Hald Tostrup by (2.935 m²), 1 a Tostrup Hovgaard (340 m²) og 6 c Hald Tostrup by (20 m²).

I øvrigt har ikke kunnet opnås forlig med læge A. Larsen, ligesom der ikke er opnået forlig med gårdejer A. Sørensen, hvorfor erstatningerne til disse er fastsat af den i naturfredningslovens § 20 omhandlede taksationskommission. Erstatningerne er ved forretning af 21. juni 1967 fastsat til henholdsvis 40.000 kr. og 10.000 kr..

Overfredningsnævnet har i henhold til naturfredningslovens § 17, 2. stk., besluttet, at statskassen skal udrede 9/10 af erstatningen.

Et kort, nr. RA 134, udvisende grænserne for de fredede områder, i alt ca. 76 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Randers amtsrådskreds den 13. september 1965 afsagte kendelse vedrørende udvidelse af fredningen af vikingeborgen "Fyrkat"s omgivelser stadfæstes

med de i det foregående nævnte ændringer.

I erstatning udbetales:

6. Jørgen Pedersen	6.800 kr.
7. Aksel Quortrup Jensen	1.000 kr.
8. Chr. Stougaard	5.000 kr.
9 og 10. Henry Chr. Nielsen	12.600 kr.
11. Georg Nielsen	3.900 kr.
12. Alfred Højgaard Hermansen	2.600 kr.
13. Verner Holm	500 kr.
14. Ejvind Christiansen	500 kr.
15. Frede Jensen	400 kr.
16. Anton Nielsen	700 kr.
17. Martin Kjemtrup	1.500 kr.
18. Olaf Skødt Jensen	600 kr.
19. Andreas Sørensen	10.000 kr.
20. Svend Oskar Svendsen	1.600 kr.
21. Laurits Haldrup	6.900 kr.
22. Aksel W. Larsen	40.275 kr.
23. Karl Jensen	15.013 kr.
24. Ejner Jensen	19.712 kr.

Erstatningerne, i alt 129.600 kr., forrentes med 6 % p. a. fra den 13. september 1965 til udbetalingen.

Staten udreder 9/10 eller 116.640 kr. med renter, hvoraf 71.640 kr. med renter er udbetalt forskudsvis, for så vidt angår erstatningen for gadejorden dog deponeret.

Den kommunale andel, der udgør 1/10 eller 12.960 kr., udredes således:

Hobro kommune, lb. nr. 7, 100 kr.

Randers amtsfond og købstæderne i Randers amt
at fordele efter folketal, lb. nr. 6, 9-10
(delvis), 11-12, 2.570 kr.

Aalborg amtsfond og købstæderne i Aalborg amt
at fordele efter folketal, lb. nr. 9-10 (del-
vis), 8, 13-24, 10.290 kr.

Udskriftens rigtighed

bekræftes

B. Andersen
B. Andersen.

FREDNINGSNÆVNET>

CITERET FULDT UD I OFN K AF 24/8 1967

LC

År 1965, den 13. september, er af Fredningsnævnet for Randers amt
i sagen

F.s. 95/60

Udvidelse af fredningen af vikingeborgen
"Fyrkat"s omgivelser,

afsagt sålydende

K E N D E L S E :

Ved kendelse afsagt af fredningsnævnet for Randers amt den 8. april 1963, med visse ændringer stadfæstet ved overfredningsnævnets kendelse af 8. juli 1964, blev en række arealer, ialt 60.3552 ha, beliggende omkring vikingeborgen "Fyrkat" ved Hobro fredet.

Sagen var rejst af nævnet på foranledning af Nationalmuseet, som med bekymring havde iagttaget, at de borgen omgivende, smukke og karakteristiske tunnel-skrænter og -slugter i stigende grad blev tilplantet med nåleskov, hvorved højdeforskellene i nogen grad udjævnedes og forflygtigedes, i hvilken forbindelse museet fremhævede, at "Fyrkat" - fremfor den anden af museet rekonstruerede vikingeborg "Trelleborg" - har det fortrin, at dens strategisk rigtige beliggenhed i landskabet - på et næs i Ådalen, hvor denne krydses af gamle veje - er umiddelbart anskueligt for besøgende, og at denne anskuelighed ville svækkes betydeligt, såfremt beplantningen af skrænterne fortsattes.

Museets forslag blev støttet af Danmarks Naturfredningsforening, som yderligere anførte, at der ved rekonstruktion af "Fyrkat" var genskabt et historisk mindesmærke af væsentlig betydning, at borgen allerede spillede en rolle i det nordjydske turistliv, samt at borgens smukke beliggenhed og de uforstyrrede omgivelser i høj grad havde medvirket til den store interesse, borgen havde vakt i offentligheden.

OVERFREDNINGSNÆVNET>

8/7-1964

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1964, den 8 .juli, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1666/63 vedrørende fredning af vikingeborgen "Fyrkat" 's omgivelser.

I den af fredningsnævnet for Randers amtsrådsreds den 8. april 1963 afsagte kendelse hedder det:

" Ved skrivelse af 6.oktober 1960 anmodede nationalmuseet fredningsnævnet for Randers amt om en drøftelse af de forholdsregler, som måtte kunne træffes for at beskytte naturen omkring vikingeborgen "Fyrkat" ved Hobro. Museet fremhævede, at man med bekymring havde iagttaget, at de borgen omgivende, smukke og karakteristiske tunnel-skrænter og -slugter i stigende grad blev tilplantet med nåleskov, hvorved højdeforskellen i nogen grad udjævnedes og landskabets særpræg forflygtigedes. Videre anførtes, at "Fyrkat" - fremfor den anden af nationalmuseet rekonstruerede vikingeborg, "Trelleborg" ved Slagelse - har det fortrin, at borgens strategisk rigtige beliggenhed i landskabet - på et næs i ådalen, hvor denne krydses af gamle veje - er umiddelbart anskuelig for den besøgende, og at denne anskuelighed ville svækkes betydeligt, såfremt beplantningen af skrænterne fortsattes.

Nævnet holdt møde den 27.oktober 1960 på Fyrkat med repræ-

sentanter for nationalmuseet og Danmarks naturfredningsforening. Efter besigtigelse af stedet erklærede nævnet, at der var grundlag for at rejse sag om fredning af Fyrkats omgivelser, og sagen udsattes for at afvente et detaljeret forslag fra nationalmuseet.

Museets forslag blev fremsendt til nævnet gennem Danmarks naturfredningsforening ved dennes skrivelse af 2.marts 1962.

I skrivelsen er foruden de af museet fremsatte, før refererede betragtninger anført, at der ved rekonstruktionen af Fyrkat var genskabt et historisk mindesmærke af væsentlig betydning, at borgen allerede spillede en betydelig rolle i det nordjyske turistliv, samt at borgens smukke beliggenhed og de uforstyrrede omgivelser i høj grad havde medvirket til den store interesse, borgen havde vakt i offentligheden.

Det med skrivelsen fulgte detaljerede forslag var meget omfattende, idet forslaget om fredning berørte ca. 30 af de borgen omgivende ejendomme i alle retninger.

Da forslaget også omfattede ejendomme i Aalborg amt (Øls sogn), henviste ministeriet for kulturelle anliggender sagen i sin helhed til behørdling ved Randers amts fredningsnævn.

Efter behørig indvarsling af alle ejere, panthavere og øvrige i sagen interesserede afholdt nævnet derefter møde på "Fyrkat" den 7.juni 1962.

Fredningsforslaget mødte stærk modstand hos ejerne.

Efter en længere drøftelse udsattes sagen til fortsat behandling til den 30.juli 1962, idet ejerne opfordredes til at fremsende deres erstatningskrav forinden til nævnet.

På mødet den 30.juli 1962 forelå der erstatningskrav fra

ejerne på millionbeløb.

Uanset at erstatningskravene måtte anses for noget overdrevne, henstillede nævnet under hensyn til, at en gennemførelse af fredningen i det foreslåede omfang måtte antages at koste det offentlige så betydelige beløb, at det måtte befrygtes, at fredning måtte opgives, til Nationalmuseet at overveje indskrænkninger i forslaget. Sagen udsattes derefter til fortsat behandling den 2.oktober 1962, dog således at nævnet forinden ved et møde den 3.september 1962 med Nationalmuseets repræsentant museumsinspektør Olaf Olsen nærmere ville drøfte et eventuelt indskrænket forslag.

På mødet den 3.september 1962 meddelte museumsinspektør Olaf Olsen, at man fra museets side ville indskrænke forslaget til kun at angå ialt 8 ejendomme, jfr. om disse nærmere nedenfor, idet fredning af disse var af størst betydning, og idet en sådan fredning måtte være et mindstekrav.

Nævnet meddelte herefter ejerne af de øvrige ejendomme, at kravet om fredning for så vidt angår disse var frafaldet, og at de herefter ikke behøvede at møde fremtidig i sagen.

På mødet den 2.oktober 1962 var ejerne af de 8 ejendomme, over for hvilke der stadig var ønske om fredning, mødt eller repræsenterede.

Endvidere var mødt Nationalmuseet ved museumsinspektør Olaf Olsen og naturfredningsforeningens lokalkomite for Hobro og omegn ved redaktør Morell Jørgensen.

De mødte blev gjort bekendt med indskrænkningerne i fredningsforslaget, men protesterne mod fredningen blev stadig principalt opretholdt.

Nævnet trak sig derefter tilbage og efter forhandling var

der mellem nævnsmedlemmerne enighed om, at fredningen i medfør af naturfredningslovens § 13, jfr. § 1 ville være at gennemføre i det omfang, hvortil den efter Nationalmuseets erklæringer nu var indskrænket.

Fredningen, der således gennemføres, omfatter herefter følgende arealer og har følgende indhold, idet der i øvrigt henvises til det kendelsen vedhæftede kort:

1. Undervisningsministeriets (Nationalmuseets) ejendom matr. nr. 27b, 27c, 27d og 27g, 27i, 7d, 7e og 7g Nørre Onsild by og sogn.

På denne ejendom må ikke foretages ny bebyggelse, beplantning med træer og krat udover det allerede eksisterende, opsætning af skure eller master samt ændring af terrainet ved opfyldning eller afgravning uden fredningsnævnets tilladelse.

2. Den Martin Andersen tilhørende ejendom matr.nr. 27a, 7k Nørre Onsild by og sogn samt en del af matr. nr. 6a smst. som afgrænset på kortet.

Disse arealer fredes som ejendommen under 1.

Det bemærkes, at den væsentligste del af arealerne ligger indenfor skovbyggelinien efter Naturfredningslovens § 25, 2.stk.

Det bemærkes videre, at matr. nr. 6a og 27a er noteret som landbrugsejendom.

3. Den Jens Vognsen tilhørende ejendom matr. nr. 6l Nørre Onsild by og sogn for så vidt angår den del, som er afgrænset på vedhæftede kort.

Denne ejendom fredes som ejendommen under 1.

Det bemærkes, at arealet ligger indenfor skovbyggelinien efter naturfredningslovens § 25, 2.stk., og at der på arealet er for-

tidsminder (gravsteder), som bevirker, at den væsentligste del af arealet ligger indenfor den i naturfredningslovens § 2, 1.stk. 3. pkt. omhandlede omkreds.

Matr. nr. 61 er landbrugsejendom i forening med matr. nr. 1p m.fl. smst.

4. Den Alfred Højgaard Hermansen tilhørende ejendom matr. nr. 71 Nørre Onsild by og sogn.

Denne ejendom fredes som ejendommen under 1.

Det bemærkes, at ca. halvdelen af ejendommen ligger indenfor skovbyggelinien efter naturfredningslovens § 25, 2.stk.

5. I. Del af matr. nr. 6f Nørre Onsild by og sogn, tilhørende I/S Apotekerskoven, nemlig den del, der ligger nord for Hobro-Fyrkat-vejen.

Denne ejendom, der er beplantet med skov, men som ikke er undergivet fredskovspligt, fredes som ejendommen under 1 med følgende tilføjelse:

For at sikre den frie udsigt fra Hobro-Fyrkat-vejen mod Fyrkat-borgen bestemmes, at træerne på den nordøstlige del af arealet, afgrænset og betegnet med A på vedhæftede kort, skal fjernes i det omfang, de er højere end den fremtidige maksimalhøjde for beplantning, der på dette areal fastsættes til 1 m ved Hobro-Fyrkat vejen, stigende proportionelt med terrænets fald til 6 m ved skråntens fod. Den øvrige del af arealet, på kortet betegnet med B, må bevare den eksisterende beplantning og må genplantes.

Der er intet til hinder for anlæg af nødvendige skovveje og ejerne har ret til grustagning.

5. II. Del af matr. nr. 6i Nørre Onsild by og sogn, tilhø-

rende I/S Apotekerskoven, som afgrænset på vedhæftede kort.

Dette areal, der består af et med skov beplantet areal på vedhæftede kort betegnet som C og et engareal, på kortet betegnet som D, fredes som ejendommen under 1.

Det bestemmes derhos, at der ikke foretages genplantering af areal C med skovtræer, når de nu stående træer fældes. Der må dog foretages genplantering med maksimalhøjde på 5 mtr.

Der er intet til hinder for anlæg af nødvendige skovveje.

Engarealet D må ikke beplantes.

Det bemærkes, at matr.nr. 6i Nørre Onsild by og sogn er noteret som landbrugsejendom sammen med matr. nr. 1k smst.m.fl.

Videre bemærkes, at matr. nr. 6i Nørre Onsild ifølge tingbogen ejes af Emilie Lund, C. E. Neergaard Pedersen, Elisa A. V. Christensen, H.C.A. de Fine Bunkeflod og Caja Lunding, men at disse ejere ifølge det oplyste er identiske med I/S Apotekerskoven, som ifølge tingbogen ejer matr. nr. 6f smst.

6. Del af matr. nr. 6h Nørre Onsild by og sogn tilhørende Jørgen Pedersen, nemlig den del, der ligger nord for Hobro-Fyrkat-vejen.

Dette areal fredes som ejendommen under 1, dog at det til-lades ejeren at grave grus på arealet.

Det bemærkes, at matr. nr. 6h ligger indenfor skovbygge-linien efter naturfredningslovens § 25, 2.stk. 3.pkt. og at ejen-dommen er noteret som landbrug sammen med matr. nr. 1h smst. m.fl.

7. De nord for Hobro-Fyrkat-vejen liggende dele af matr. nr. 7a og 8 Hobro købstads markjorder, nu tilhørende Aksel Quortrup Jensen.

Disse arealer fredes som ejendommen under 1.

Der åbnes dog ejeren adgang til at jævne arealerne ud, således at der kan køres til ejerens nord for liggende parceller, dog kun på vilkår, at arealets højde ikke øges.

Matr. nr. 7a og 8 er noteret som landbrugsejendom sammen med matr. nr. 56 e smst.

8. Dele af de Chr. Stougaard tilhørende matr.nr.e 30 og 6a Hald-Taastrup by, Øls sogn, således som de er afgrænset på vedhæftede kort.

Disse arealer fredes som ejendommen under 1, dog med følgende tilføjelse:

På det som E betegnede areal, indtegnet på vedhæftede kort, skal den eksisterende beplantning afdrives efter modning, hvorefter nyplantning ikke må finde sted. Grustagning må ikke finde sted.

På det som F betegnede areal, indtegnet på vedhæftede kort, må beplantningen bevares og fornyes, og den ikke beplantede del må beplantes. Grustagning må ikke finde sted.

På det som G betegnede areal indtegnet på vedhæftede kort, må beplantning finde sted. Forbudet mod bebyggelse gælder kun bebyggelse, der ikke har med gårdens drift at gøre. Grustagning må ikke finde sted.

Det bemærkes, at matr. nr. 30 og 6a er noteret som landbrug sammen med matr. nr. 6e m.fl. smst.

Hvad angår spørgsmålet om erstatning for de besluttede fredninger bemærkes, at nævnet har opnået forlig med samtlige ejere med undtagelse af ejeren af matr. nr. 6f og 6i Nørre Onsild by og sogn (I/S Apotekerskoven).

Herefter tilkendes følgende erstatninger:

1. Undervisningsministeriet som ejer af matr. nr. 27b, c, d, g og i samt 7 d, e og g Nørre Onsild by og sogn.

Erstatning er frafaldet.

2. Gårdejer Martin Andersen som ejer af matr. nr. 6a, 7k, 27a Nørre Onsild by og sogn: 50.000 kr.

3. Gårdejer Jens Vognsen som ejer af matr. nr. 6l Nørre Onsild by og sogn: 9.000 kr.

4. Gårdejer Alfred Højgaard Hermansen som ejer af matr. nr. 7l Nørre Onsild by og sogn: 6.000 kr.

5. Ejerne af matr. nr. 6f og 6i I/S Apotekerskoven har ved skovejer C. Neergaard Pedersen påstået sig tilkendt i erstatning følgende beløb:

a. vedrørende matr. nr. 6 <u>f</u> Nørre Onsild by og sogn	33.000,00	kr.
b. vedrørende forbud mod beplantning af engen på matr. nr. 6 <u>i</u> med renter 6% årlig fra 1/11 1962, fra hvilket tidspunkt man har villet plante på dette areal.	4.500,00	-
c. vedrørende indskrænkninger i øvrigt med hensyn til beplantning af matr.nr. 6 <u>i</u>	3.000,00	-
d. for de øvrige almindelige indskrænkninger på arealet, herunder navnlig forbud mod grus-og sandgravning på matr.nr. 6 <u>i</u>	50.000,00	-
Ialt	90.500,00	kr.

Nævnet finder, at en samlet erstatning for fredningen af matr. nr. 6f, 6i Nørre Onsild passende kan sættes til 25.000 kr., hvilket beløb herefter tilkendes ejerne: I/S Apotekerskoven. Ved erstatningens fastsættelse er taget hensyn til, at engarealet "D" agtedes beplantet fra 1.november 1962, således at der først tilkendes renter fra kendelsens dato.

6. Gårdejer Jørgen Pedersen som ejer af matr.nr. 6h Nørre Onsild, 2.000 kr.

7. Gårdejer Axel Quortrup Jensen som ejer af matr. nr. 7a og 8 Hobro købstads markjorder, 2.500 kr.

8. Gårdejer Chr. Stougaard som ejer af matr. nr. 3o, 6a Hald-Tostrup, Øls sogn, 45.000 kr.

Da ingen af panthaverne i de fredede ejendomme har givet møde under sagen eller fremsat krav om andel i erstatningerne, vil erstatningerne ubeskåret være at udbetale til ejerne.

Erstatningerne udredes således:

For så vidt angår erstatningen til gårdejer Chr. Stougaard, hvis ejendom er beliggende i Aalborg amt, udredes $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Aalborg amts amtsfond og de i Aalborg amtsrådskreds beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

De øvrige tillagte erstatninger udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Randers amtsfond og de i denne amtsrådskreds beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Nævnet finder dog, at der foreligger sådanne omstændigheder, at bestemmelsen i naturfredningslovens § 17, 2.stk. må kunne bringes til anvendelse af Overfredningsnævnet.

Erstatningsbeløbene forrentes med 5% årlig fra kendelsens dato ."

Konklusionen er sålydende:

" Følgende ejendomme fredes som ovenfor nærmere bestemt og som afgrænset på vedhæftede kort:

1. matr. nr. 27b, 27c, 27d, 27g, 27i, 7d, 7e og 7g Nørre Onsild by og sogn, tilhørende undervisningsministeriet (Nationalmuseet).
2. matr. nr. 27a, 7k og 6a Nørre Onsild by og sogn, ejer Martin Andersen.
3. matr. nr. 6l Nørre Onsild by og sogn, ejer Jens Vognsen.
4. matr. nr. 7l Nørre Onsild by og sogn, ejer Alfred Højgaard Hermansen.
5. matr. nr. 6f og 6i Nørre Onsild by og sogn, tilhørende I/S Apotekerskoven v/C.E. Neergaard Pedersen m.fl.
6. matr. nr. 6h Nørre Onsild by og sogn, ejer Jørgen Petersen.
7. matr. nr. 7a og 8 Hobro købstads markjorder, ejer Aksel Quortrup Jensen.
8. matr. nr. 3o og 6a Hald Tostrup by, Øls sogn, ejer Chr. Stougaard.

I erstatning tillægges der

1. Undervisningsministeriet: ingen erstatning.
2. gårdejer Martin Andersen, 50.000 kr.
3. gårdejer Jens Vognsen, 9.000 kr.
4. gårdejer Alfred Højgaard Hermansen, 6.000 kr.
5. I/S Apotekerskoven, 25.000 kr.
6. gårdejer Jørgen Pedersen, 2.000 kr.
7. gårdejer Aksel Quortrup Jensen, 2.500 kr.
8. gårdejer Chr. Stougaard, 45.000 kr.

Erstatningerne forrentes med 5% årlig fra kendelsens dato.

For så vidt angår erstatningen til gårdejer Chr. Stougaard udredes 3/4 af statskassen og 1/4 af Aalborg amts amtsfond, medens de øvrige erstatninger udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Randers amts amtsfond."

Sagen er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk.3, hvorhos kendelsen er indanket af I/S Apotekerskoven.

Overfredningsnævnet har den 3.september 1963 besigtiget arealerne og forhandlet med repræsentanter for interessentselskabet, Nationalmuseet, fredningsnævnet samt Hobro byråd og Øls-Hørby-Døstrup sogneråd og andre i sagen interesserede.

Overfredningsnævnet finder området fredningsværdigt og kan for så vidt tiltræde det i kendelsen anførte, men er dog af den for-
mening, at fredningen af hensyn såvel til Fyrkatborgen som til landskabet i øvrigt bør udvides med de lavtliggende arealer mellem borgen og den fredede del af gårdejer Chr. Stougaards ejendom samt med visse arealer øst for denne ejendom og øst for borgen. Overfredningsnævnets synspunkter med hensyn til udvidelsen er meddelt fredningsnævnet, som herefter fra Nationalmuseet i samarbejde med konsulenten i naturfredningssager har modtaget forslag til afgrænsning af de nævnte arealer, således at dette spørgsmål afgøres under en ny fredningssag.

De af fredningsnævnet opnåede forligsmæssige ordninger med undervisningsministeriet som ejer af ejendommen matr.nr. 27b, 27c, 27d, 27g, 27i, 7d, 7e og 7g, Nørre Onsild by og sogn, og med gård-ejer Axel Quortrup Jensen som ejer af matr.nr. 7a og 8, Hobro købstads markjorder, kan Overfredningsnævnet tiltræde.

Under besigtigelsen fremsattes endvidere overfor I/S Apotekerskoven tilbud om forhøjelse af erstatningen til 35.000 kr. på vilkår, at skovens lagerplads på matr.nr. 20d, Nørre Onsild by og sogn, inddrages under fredningen med anvendelse som parkeringsplads

for øje på de tider af året, hvor pladsen ikke benyttes som lagerplads. Interessentselskabet har ikke rejst indvendinger mod lagerpladsens inddragelse under fredningen som anført, men har ikke kunnet acceptere det fremsatte erstatningstilbud, hvorfor Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 20 har anmodet taksationskommissionen om at fastsætte erstatningen under forudsætning af, at fredningen udvides som foran beskrevet. Samtidig har Overfredningsnævnet anmodet taksationskommissionen om at fastsætte erstatningerne til alle øvrige af sagen omfattede lodsejere, idet Overfredningsnævnet måtte nære betænkelighed ved at godkende de i forbindelse med de opnåede forlig tilkendte beløb.

Taksationskommissionen har ved forretning foretaget den 16.marts 1964 fastsat følgende erstatninger:

Gårdejer Martin Andersen som ejer af matr. nr. 6a, 7k, 27a,
Nørre Onsild by og sogn: 40.000 kr.

Gårdejer Jens Vognsen som ejer af matr. nr. 6l smst.: 6.000 kr.

Gårdejer Alfred Højgaard Hermansen som ejer af matr. nr. 7l
smst. : 6.000 kr.

I/S Apotekerskoven som ejer af matr.nr. 6f, 6i og 20d smst.:
30.000 kr.

Gårdejer Jørgen Pedersen som ejer af matr.nr.6h smst.:1.000 kr.

Gårdejer Chr. Stougaard som ejer af matr.nr. 3o, 6a, Hald-
Tostrup by, Øls sogn: 30.000 kr.

Overfredningsnævnet har i henhold til naturfredningslovens § 17, stk.2, besluttet, at statskassen skal udrede 9/10 af erstatningen.

Et kort nr. RA 128 udvisende grænserne for de fredede områder er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s

Den af fredningsnævnet for Randers amtsrådsreds den 8.april 1963 afsagte kendelse vedrørende fredning af vikingeborgen "Fyrkat"s omgivelser stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning udbetales:

Gårdejer Martin Andersen.....	40.000	kr.
Gårdejer Jens Vognsen.....	6.000	-
Gårdejer Alfred Højgaard Hermansen..	6.000	-
I/S Apotekerskoven.....	30.000	-
Gårdejer Jørgen Pedersen.....	1.000	-
Gårdejer Axel Quortrup Jensen.....	2.500	-
Gårdejer Chr. Stougaard.....	30.000	-

Alt med renter 5% p.a. fra den 8.april 1963 at regne til betaling sker.

Af erstatningen 115.500 kr. med renter udreder statskassen de 9/10, medens med hensyn til resten forholdes således:

Af erstatningen til gårdejer Axel Quortrup Jensen, hvis ejendom er beliggende i Hobro købstad, udredes den resterende tiendedel af Hobro kommune.

Af erstatningen til gårdejer Chr. Stougaard, hvis ejendom er beliggende i Aalborg amt, udredes den resterende tiendedel af Aalborg amtsfond og de i Aalborg amtsrådsreds beliggende købstad-kommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Af de øvrige erstatninger udredes den resterende tiendedel

af Randers amtsfond og de i denne amtsrådsreds beliggende købstad-
kommuner efter folketal i henhold til den senest opgjorte folketæl-
ling.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

Garde

FREDNINGSNÆVNET>

Denne kendelse er citat i Ofu
kendelse af 8-7-1964

År 1963, den 8. april blev der af Fredningsnævnet for Randers amt på Civildommerkontoret i Randers i

F.s. 95/1960

Fredning af vikingeborgen
"Fyrkat"s omgivelser,

afsagt sålydende

K E N D E L S E :

Ved skrivelse af 6. oktober 1960 anmodede nationalmuseet fredningsnævnet for Randers amt om en drøftelse af de forholdsregler, som måtte kunne træffes for at beskytte naturen omkring vikingeborgen "Fyrkat" ved Hobro. Museet fremhævede, at man med bekymring havde iagttaget, at de borgen omgivende, smukke og karakteristiske tunneldalskrønter og -slugter i stigende grad blev tilplantet med nåleskov, hvorved højdeforskellene i nogen grad udjævnedes og landskabets særpræg forflygtigedes. Videre anførtes, at "Fyrkat" - fremfor den anden af nationalmuseet rekonstruerede vikingeborg, "Trelleborg" ved Slagelse - har det fortrin, at borgens strategisk rigtige beliggenhed i landskabet - på et næs i Ådalen, hvor denne krydses af gamle veje - er umiddelbart anskuelig for den besøgende, og at denne anskuelighed ville svækkes betydeligt, såfremt beplantningen af skrønterne fortsattes.

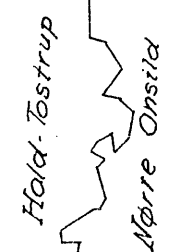
Nævnet holdt møde den 27. oktober 1960 på Fyrkat med repræsentanter for nationalmuseet og Danmarks naturfredningsforening. Efter besigtigelse af stedet erklærede nævnet, at der var grundlag for at rejse sag om fredning af Fyrkats omgivelser, og sagen udsattes for at afvente et detaljeret forslag fra nationalmuseet.

Museets forslag blev fremsendt til nævnet gennem Danmarks naturfredningsforening ved dennes skrivelse af 2. marts 1962.

I skrivelsen er foruden de af museet fremsatte, før refererede betragtninger anført, at der ved rekonstruktionen af Fyrkat var genkabt et historisk mindesmærke af væsentlig betydning, at borgen allerede spillede en betydelig rolle i det nordjydske turistliv, samt at borgens smukke beliggenhed og de uforstyrrede omgivelser i høj grad havde medvirket til den store interesse, borgen havde

Ofu. 1666/63

KORT>

Plan nr. *RA 128.*

Målförhold: 1:4000

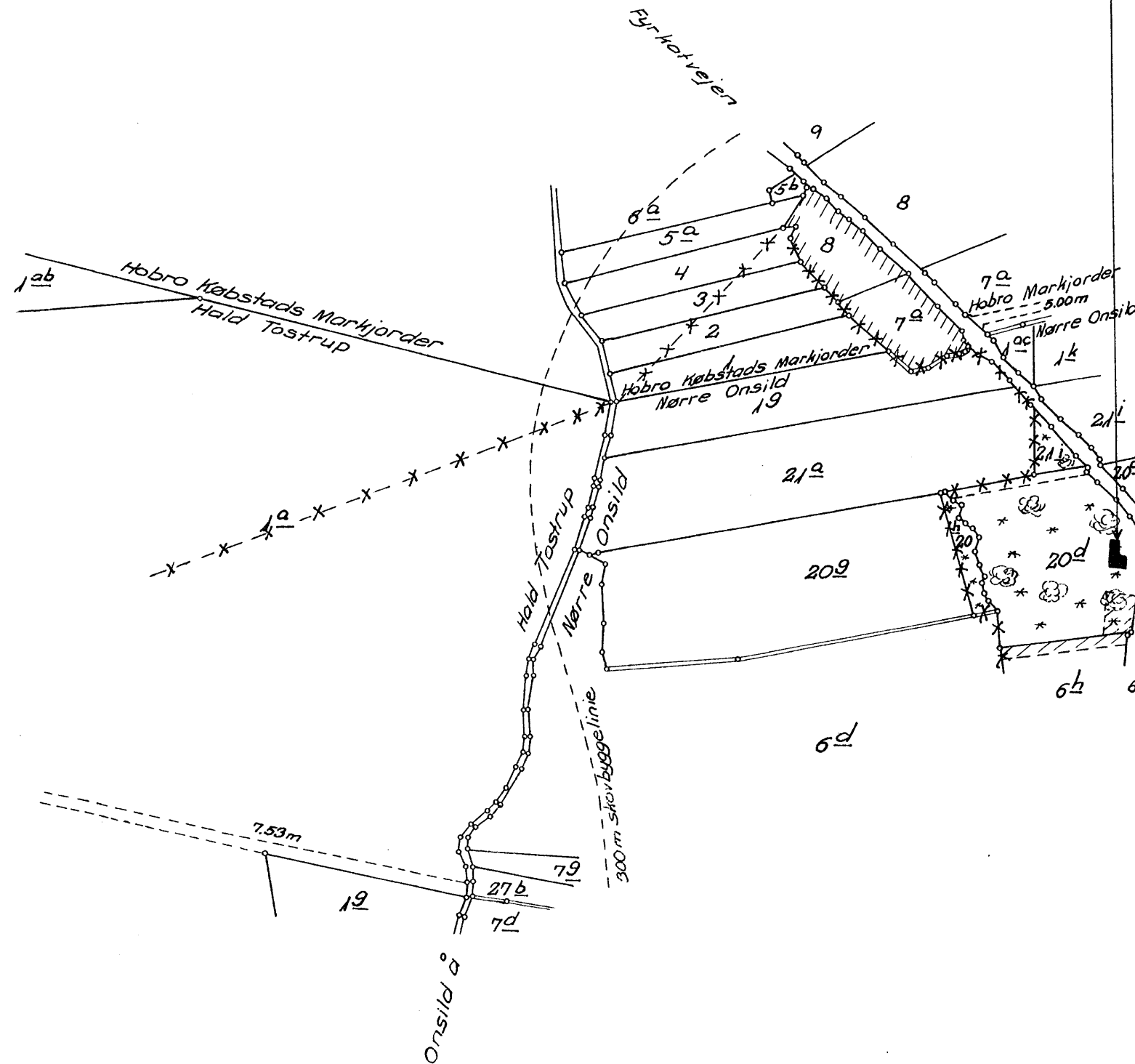
Fyrkatborgen.

Terræn af
Nørre Onsild by og sogn,
Onsild herred, Randers amt.
og
Hald Tostrup by m.m. Ø/s sogn,
Hindsted herred, Falborg amt.
samt
Hobro Købstads Markjorder
Udfærdiget i september 1965 af

Holger Jensen
Landinspektør.

REG. NR. 02973.000

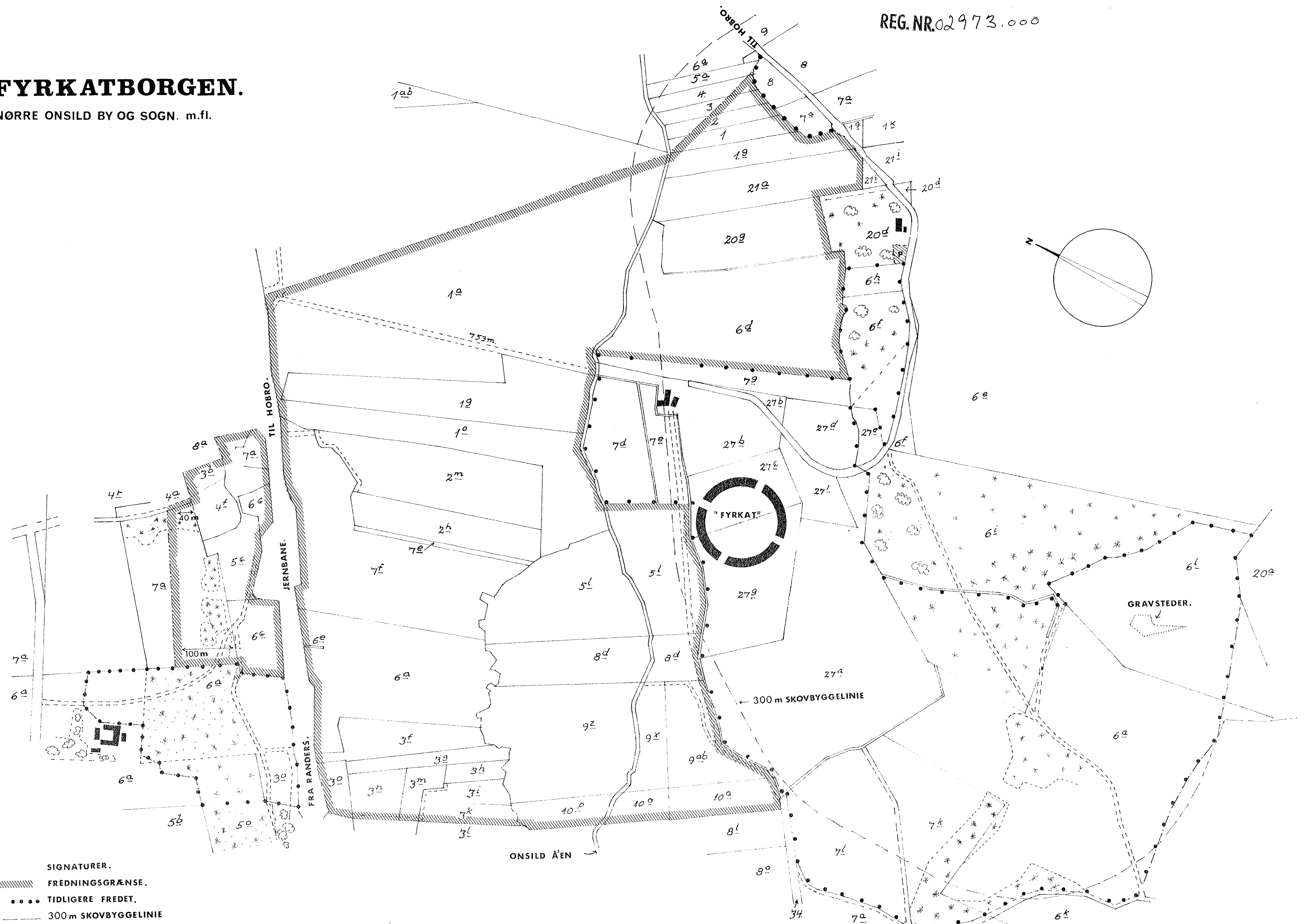
////// Nuværende fredningsgrænse
--*- Udvidet fredningsgrænse

Målforshold 1:4000.

FYRKATBORGEN.

NØRRE ONSILD BY OG SOGN. m.fl.

REG. NR. 02973.000

DISPENSATIONER>

Afgørelser - Reg. nr.:

Herunder ses afgørelser i dispensationssager for denne fredning

Carsten Lyngsø bemærkede, at Skov- og Naturstyrelsen efter drøftelse med Nationalmuseet indstiller, at der ikke gives dispensation, og at fredningskendelsens bestemmelser nøje efterleves. Man har med bestemmelsen villet sikre udsigten for trafikanterne under kørslen ad vejen mod Fyrkat-borgen, og det er derfor ganske utilstrækkeligt, at udsigten bevares fra et enkelt punkt.

Frans Julin indstillede ligeledes, at kendelsens ordlyd blev fastholdt og fremhævede den vægt, som turisterne tillægger udsigten fra vejen.

Nævnet voterede.

Der var enighed om, at det har været et væsentligt led i fredningen at bevare udsigten mod Fyrkatborgen fra vejen over en længere strækning, og at der derfor ikke er grundlag for at dispensere fra bestemmelserne om maksimal højde for beplantningen ej heller på vilkår at der gives adgang til en holdeplads som af ejeren foreslået. Der var endvidere enighed om at pålægge ejeren at bringe forholdene i overensstemmelse med fredningskendelsen og at dette af hensyn til den kommende turistsæson skal ske senest den 1. maj 1990.

Lovliggørelsen skal ske under tilsyn af landskabskontoret og nævnet henstiller, at kommunen, såfremt ejeren måtte ønske det, overvejer, om arbejdet kan udføres som beskæftigelsesprojekt.

Sagen sluttet.

Sortsøe Jensen

FREDNINGSNÆVNET
FOR NORDJYLLANDS AMTS SYDLIGE
FREDNINGSKREDS

KONG HANSGAD 18 9000 AALBORG
TEL 1081 12 20 11

REG. NR. 29.73

Aalborg, den 2. juli 1985.

Journal nr 44/85.

Hr. gårdejer Knud Sørensen,
Mariagervej 60,
Skellerup,
9500 Hobro.

Til fredningsregisteret
til orientering

8/7 1985
Eh

Vedr. matr. nr. 7 f Hald Tostrup, Øls. - Ansøgning om godkendelse af dræningsprojekt inden for område fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. august 1967 om udvidelse af fredningen af "Fyrkat" s omgivelser.

Under henvisning til Deres skrivelse af 27. februar 1985 og besigtigelsen den 27. juni 1985 godkender Fredningsnævnet det af Hedeselskabet (sag 30184034) under 9. juli 1984 projekterede og nu i maj 1985 udførte dræningsprojekt på ovennævnte ejendom.

Udskrift af besigtigelsen vedlægges.

Fredningsnævnet skal såvel overfor Dem som overfor Hedeselskabet på det alvorligste påtale, at arbejdet er udført uden nævnets forudgående godkendelse.

Nævnets godkendelse omfatter alene projektet i relation til fredningskendelsen og opmærksomheden henledes på, at der under sagen er rejst tvivl om projektets lovlighed efter lovgivningen om foranstaltninger til begrænsning af okkerforurening.

Ovennævnte godkendelse, der er en dispensation fra bestemmelserne i naturfredningslovens § 34, kan efter samme lovs § 58 indbringes for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., af den, der har begæret Fredningsnævnets afgørelse, Fredningsstyrelsen, Nordjyllands amtsråd, Hobro kommunalbestyrelse og Danmarks Naturfredningsforening.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

Bilag.

E. Bruun de Neergaard.

Til orientering, idet der vedlægges kopi af bilag 11.
×Fredningsstyrelsen, Amaliegade 13, 1256 København K., 5 eksempl.
Nordjyllands Amtskommune, teknisk forvaltning,
Niels Bohrsvej 30, 9220 Aalborg Ø.
Amtsfredningskontoret,
Niels Bohrsvej 30, 9220 Aalborg Ø. Jr.nr. 8-70-50-3/12-1-85
Danmarks Naturfredningsforening, Frederiksberg Runddel 1,
2000 København F.
DN, v./politimester Kai Harne, Vesterled 3, 9560 Hadsund.
Fortidsmindekontoret, Mindegade 8, 8000 Århus C.
Nationalmuseet, Frederiksholms Kanal 12, 1220 København K.
Det Danske Hedeselskab, Klostermarken 12, 8800 Viborg.
Det Danske Hedeselskab, Grundforbedringsafdeling,
Nyhavnsgade 6, 9000 Aalborg.
Amtsvandvæsenet, Nordjyllands Amtskommune,
Niels Bohrsvej 30, 9220 Aalborg Ø.
Hobro kommune, 9500 Hobro.

Bilag.

E.Bruun de Neergaard.

År 1985, torsdag den 27. juni kl. 9,30, foretog Fredningsnævnet for Nordjyllands amts sydlige fredningskreds besigtigelse i sag

44/85

vedr. matr. nr. 7 f Hald Tostrup, Øls.
Ansøgning om godkendelse af dræningsprojekt inden for område fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. august 1967 om udvidelse af fredningen af "Fyrkat"s omgivelser.

Sagens akter var tilstede.

Mødt var:

Nævnet ved formanden, dommer E. Bruun de Neergaard, suppleanten for det amtsrådsvalgte medlem, hr. Kai Kristoffersen, og det kommunalvalgte medlem, gårdejer Knud Petersen.

For Hobro kommune: Stadsingeniør Ottesen.

For Nordjyllands Amtskommune og Amtsfredningskontoret:
Sektionsarkitekt Hyhne.

For DN: Politimester Kai Harne.

For Fortidsmindekantoret: Museumsinspektør Kunwald.

Amtsvandvæsenet var indbudt, men ikke mødt.

For Nationalmuseet: Museumsinspektør Albrechtsen.

Endvidere var gårdejer Knud Sørensen tilstede.

Knud Sørensen redegjorde for projektet og oplyste, at han havde overtaget ejendommen efter sin fader i slutningen af 50'erne. Hans engarealer havde været drænet i perioden 1951-54 og foreviste dræningskort for en del af arealet ned mod åen dateret i 1954. Engarealerne havde igennem årene været dyrket med bl.a. korn og kartofler.

Det areal, der nu er drænet, blev påvist. Det ligger i den nordlige del op imod den nordlige fredningsgrænse og hæver sig over den øvrige del.

Knud Sørensen oplyste endvidere, at det nu drænedes areal udgør ca. 1/4 af hans ca. 14 tdr. land store areal inden for det fredede. Begrundelsen for at foretage den supplerende dræning var, at arealet var stærkt vandlidende på grund af trykvand fra bakkene i nord. Han havde henvendt sig til Hedeselskabet, der har udarbejdet og udført dræningen, og som havde påtaget sig at indhente de dertil nødvendige godkendelser.

Kunwald redegjorde for fredningskendelsens bestemmelser. Fredningsstyrelsen var af den opfattelse, at

fredningskendelsen - foruden at hindre tilplantning - havde til formål at bevare arealerne som græsklædte eng- og sumparealer med henblik på at fremhæve indtrykket af vikingeborgens placering i et uvejsomt område med gode forsvarsmuligheder og fremhævede, at en opdyrkning og tilsåning med korn ville gøre det vanskeligt at fornemme det nævnte indtryk. Han beklagede, at dræningsarbejdet var udført uden den nødvendige godkendelse og oplyste, at dræningen efter de af ham indhentede oplysninger var i strid med lovgivningen om okkeforurening.

Albrechtsen kunne tiltræde Kunwalds bemærkninger, og såvel han som Kunwald gav udtryk for, at det muligt blev nødvendigt at rejse en supplerende fredningssag med henblik på at hindre opdyrkning af og korndyrkning på engarealerne.

Harne fandt, at engarealerne burde bevares som sådanne såvel udfra historiske som landskabsmæssige hensyn.

Hyhne henviste til Amtsfredningskontorets skrivelse af 25.marts 1985, hvorefter fremgår, at dræningsarealet ligger inden for de områder, der er kortlagt som okkerpotentielle områder, og at dræningen efter amtets opfattelse var i strid med loven om begrænsning af okkeforurening.

Nævnsformanden bemærkede, at nævnet telefonisk havde forelagt Hedselskabets grundforbedringsafdeling om Amtsfredningskontorets førnævnte skrivelse.

Nævnsformanden redegjorde for fredningskendelsen og fremhævede, at fredningskendelsens formål efter ordlyden i første række var at hindre beplantning, og at den i kendelsen nævnte bestemmelse om, at fredningen ikke skulle være til hinder for afvandringsarbejder med nævnets godkendelse, efter hans opfattelse måtte forstås således, at man ikke havde ønsket at lægge afgørende hindringer i vejen for en landbrugsmæssig udnyttelse af engarealerne og henviste til, at en stor del af engarealerne - herunder arealerne nærmere borgen og åen - rent faktisk idag henligger med korn.

Nævnsformanden beklagede, at nævnets behandling af sagen var blevet forsinket.

Nævnet voterede og var enige om at godkende den foretagne dræning under hensyntagen dels til det af formanden fremhævede og dels til, at det drænedes ligger i niveau over de borgen nærmere liggende engarealer og i udkanten af det fredede.

Nævnet var endvidere enige om på det alvorligste overfor Hedeselskabet at påtale, at arbejdet var udført inden nævnets godkendelse forelå.

Sagen sluttet.

E.Bruun de Neergaard.

Ar 1988, torsdag den 10. marts kl. 13.30 foretog
Fredningsnævnet for Nordjyllands amts sydlige frednings-
kreds besigtigelse i

sag nr. 104/1987

vedr. matr. nr. 1-a Tostrup Ho-
vedgaard og 7-f Hald, Tostrup i
Øls sogn. -

Vedr. omdræning af arealer inden
for område fredet ved Overfrednings-
nævnets kendelse af 24. august 1967
om udvidelse af fredningen af "Fyr-
kats" omgivelser.

Sagens akter var tilstede.

Mødt var nævnet ved formanden, dommer E. Bruun de Neer-
gaard, det amtsrådsvalgte medlem, Jens Nielsen, og det kommunal-
valgte medlem, Vagn Jensen.

For Nordjyllands amtskommune, landskabskontoret: Knud Wiis.

For Hobro kommune: Gert Jungdahl.

For Danmarks Naturfredningsforening: Kaj Nissen.

Kulturhistorisk kontor i Jylland havde meddelt forfald.

Ejerne, Svend Møller Hansen og Knud Funder Sørensen blev
anstruffet.

Der foretoges besigtigelse. Funder Sørensen og Møller
Hansen redegjorde for omdræningsprojektet og påviste de 3 be-
rørte grøfter.

Nævnensformanden bemærkede, at fredningskendelsen inde-
holder forbud mod bebyggelse, beplantning og terrænændringer.
Fredningen skal dog ikke være til hinder for sådanne afvandings-
arbejder, som alene har til formål at gøre engstrækningerne dyrk-
bare til korn, dog at sådanne planer skal forelægges nævnet til
godkendelse.

Projektet indebærer, at skelgrøften mellem matr. nr. 1-a
og 7-f sløjfes, Landskabskontoret har anbefalet sløjfningen på
vilkår, at der langs de 2 øvrige berørte grøfter etableres udyr-
kede, sprøjte- og gødningsfrie beskyttelsesbræmmer på mindst 3
meters bredde, og at de af amtet stillede vilkår for krydsning

af dræn og grøfter overholdes, ligesom der ikke må tillædes grøfterne drænvand i en dybde, der nødvendiggør hyppig oprensning.

Wiis henholdt sig til den skriftlige indstilling, idet han dog bemærkede, at indstillingen endnu ikke har været behandlet i udvalget for teknik og miljø, hvorfra han tog forbehold med hensyn til amtskommunens endelige stilling. Amtskommunen skal efterfølgende behandle sagen i henhold til naturfredningslovens § 43.

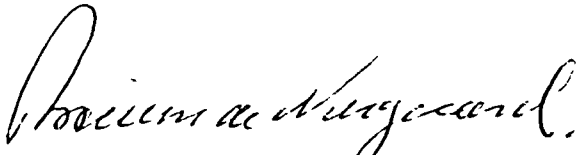
Møller Hansen fandt ikke grundlag for at stille vilkår om beskyttelsesbræmmer, men var iøvrigt indforstået med de af amtet foreslåede vilkår. Hvis der etableres beskyttelsesbræmmer, vil disse straks springe i træ - pil -, hvilket vil ødelægge både landskab og vandløb.

Nissen fandt det rimeligt, at der, hvis tilladelse gives, stilles krav om beskyttelseszoner, idet overfladevand er mere nitratholdigt, end det vand, der siver ud i åen gennem jorden.

Jungdahl oplyste, at kommunen ikke har særlige bemærkninger.

Nævnet voterede. Der var enighed om at godkende det ansøgte. Under hensyn til, at fredningen bl. a. har til formål at bevare det åbne landskab, fandt nævnet at burde fastsætte som vilkår, at eventuelle af amtet krævede beskyttelsesbræmmer holdes fri for træer eller buske, og at dræningen udføres i overensstemmelse med de af amtet iøvrigt fastsatte vilkår.

Sagen sluttet.

E. Bruun de Neergaard

FREDNINGSNÆVNET
FOR NORDJYLLANDS AMTS SYDLIGE
FREDNINGSKREDS
Gammel Torv 6
~~XROXG-HXNSOAXEX~~ 8000 AALBORG
TLF 108X2X0X1X
127111

Aalborg, den 18. august 1989.

Journal nr. 38/89

Landinspektørfirmaet
Hardy G. Jensen I/S
Rørholmsgade 6
9500 Hobro

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
21 AUG. 1989

Vedr. Deres j.nr. 5 - 89.

Ved skrivelse af 7. ds. har De anmodet om fredningsnævnets udtalelse i anledning af udstykning af matr.nr. 7 a og 8 Hobro Markjorder.

Da det areal, der agtes frastykket matr.nr. 7 a, efter det foreliggende kortmateriale, er beliggende øst for Fyrkatvej uden for grænsen for Overfredningsnævnets kendelse af 8. juli 1964 og 24. august 1967 om fredning af Vikingeborgen Fyrkats omgivelser - der iøvrigt ikke indeholder forbud mod udstykninger - har fredningsnævnet ingen bemærkninger til det fremsendte.

Søren Frich

Til orientering

Nordjyllands amtskommune, landskabskontoret, Niels Bohrsvej 30, 9220 Aalborg Øst.

✓ Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm.

Kulturhistorisk kontor, Søren Frichsvej 42 H, 8230 Aabyhøj.

Miljøministeriet Hobro kommune, 9500 Hobro. (vedr. lokalplan 161)

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/14-0032 0001 DH.
Akt. nr. 1 55. = 1211/14-0032

✓
LVS
JH

Ar 1990, onsdag den 7. februar kl. 10,00 foretog fredningsnævnet for Nordjyllands amts sydlige fredningskreds besigtigelse i

sag nr. 3/90

vedr. matr.nr. 6 f Nr. Onsild by, Nr. Onsild. - Evt. udsigtshindrende bevoksning på areal omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 6. juli 1964 om fredning af vikingeborgen Fyrkats omgivelser.

Sagens akter var til stede.

Mødt var nævnet ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det amtsrådsvalgte medlem Jens Nielsen, og det kommunalvalgte medlem, Vagn Jensen.

For Nordjyllands amtskommune, landskabskontoret: Jens Vinge og Lene Rugholm.

For Hobro kommune: Gert Jungdahl.

For Danmarks Naturfredningsforening: Frans Julin.

For Skov- og Naturstyrelsen: Carsten Lyngsøe.

For ejeren, Jette Hansen, mødte ægtefællen Svend Møller Hansen.

Jens Vinge oplyste, at landskabskontoret var blevet opmærksom på, at beplantningen på område "A" af matr.nr. 6 f nu havde en større højde end tilladt ved fredningskendelsen, d.v.s. 1 meter ved vejen og stigende til 6 meter ved skræntfoden. Han pegede samtidig på, at regulering af højden vil blive et tilbagevendende problem, såfremt bevoksningen ikke helt fjernes.

Svend Møller Hansen oplyste, at der ikke er fredskovpligt på matr. nr. 6 f, men at han gerne vil kunne udnytte arealet til skovdrift. Bevoksningen er endvidere af betydning for vildtet. Han henviste til den anlagte parkeringsplads på matr.nr. 20 d, der er meget søgt af turisterne. Matr.nr. 6 h, der støder op til parkeringspladsen, er friholdt for bevoksning. Han fandt, at der herved var taget tilstrækkeligt hensyn til udsigten fra vejen og anmodede om dispensation fra fredningskendelsens bestemmelser om maksimalhøjde vedrørende matr.nr. 6 f.

FREDNINGSNÆVNET
FOR NORDJYLLANDS AMTS SYDLIGE

FREDNINGSKREDS
G1. Torv 6

~~8000 AALBORG~~ 8000 AALBORG

~~TLF 88 12 71 11~~

98 127111

REG. NR. 2973.00

Aalborg, den 10. august 1990.

Journal nr. 21/90

Landinspektør Lars Bendtsen,
Nørregade 12 a, 6600 Vejen

Vedr. afmærkning af forsvarets olieledning ved Fyrkat.

Under henvisning til skrivelse af 14. juni 1990 og besigtigelse den 1. august 1990, hvorefter udskrift vedlægges, skal herved meddeles, at Fredningsnævnet kan godkende, at der langs forsvarets olieledning opsættes markeringspæle som vist på den fremsendte ansøgning.

Det er en betingelse for godkendelsen, at de 3 pæle i dalbunden og pælen på skrænten umiddelbart syd herfor forsynes med en bestendig farve inden for jordfarveskalaen og om muligt udføres i træ.

Nævnets afgørelse, der er truffet i medfør af naturfredningslovens § 34 stk. 1, kan inden 4 uger i medfør af naturfredningslovens § 34 stk. 2, jfr. § 53 stk. 3 - 7 indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm, af den der har ansøgt om nævnets godkendelse, Skov- og Naturstyrelsen, Nordjyllands amtskommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb. Er klage indgivet, må tilladelsen ikke udnyttes medmindre den opretholdes af klagemyndigheden.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år.

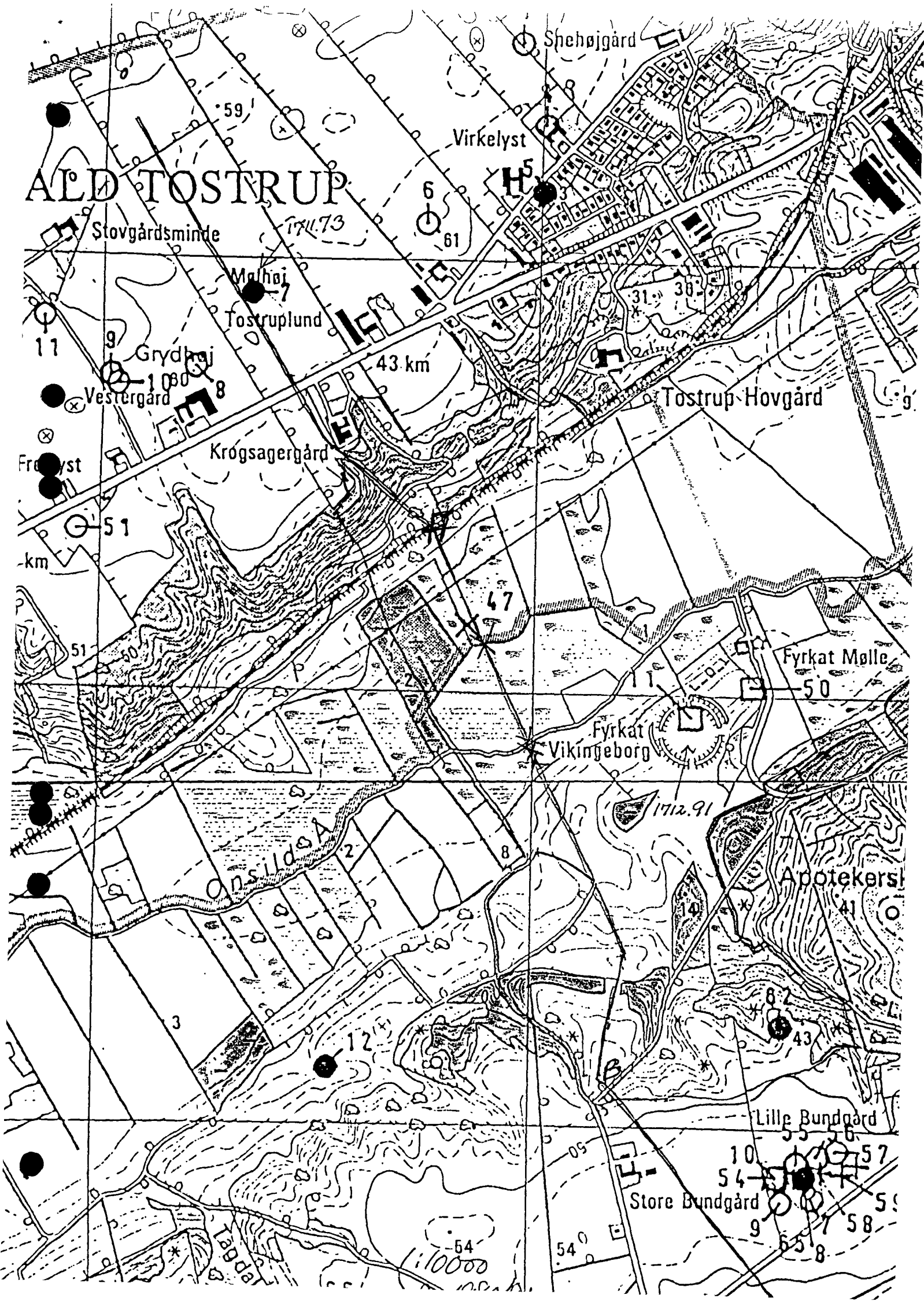
Sortsøe Jensen

ad Miljøministeriet, J. nr. SN 1211/14-0032

13 AUG. 1990

Akt. nr. 3

ALD TOSTRUP

FREDNINGSNÆVNET
NORDJYLLANDS AMTS SYDLIGE
FREDNINGSKREDS
Gl. Torv 6
XXXXXX 8000 AALBORG
TLF XXXX XXXX
98127111

REG. NR. 2973.00

Aalborg, den 10. august 1990.

Journal nr. 23/90

Gårdejer Jørgen Pedersen, Nr. Onsildvej 6, Nr. Onsild, 9500 Hobro.

Gårdejer Børge Nielsen, Præstemarken 17, Nr. Onsild, 9500 Hobro.

Vedr. matr.nr. 6 d og 21 a Nr. Onsild by, Nr. Onsild - opsætning af faskiner ved Onsild å på areal omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. august 1967.

Under henvisning til nævnets besigtigelse den 1. august 1990, hvoraf udskrift vedlægges, skan herved meddeles, at nævnet ikke kan tillade, at de uden nævnets tilladelse opsatte faskiner bibeholdes. Nævnet pålægger Dem endvidere inden den 1. oktober 1990 at fjerne de på Deres ejendom opsatte faskiner med tilhørende stolper.

Nævnets afgørelse, der er truffet i medfør af naturfredningslovens § 34 stk. 1, kan i medfør af naturfredningslovens § 34 stk. 2 jfr. § 58 stk. 3 - 7 inden 4 uger indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm, af den, der har anmodet om nævnets afgørelse, Skov- og Naturstyrelsen, Nordjyllands amtsråd, Hobro kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Sortsøe Jensen

ad SN 1211/14-0032
Akt.nr. 4

FREDNINGSNÆVNET FOR NORDJYLLANDS AMT,
GL.TORV 6, 9000 AALBORG
TELEFON 98 12 71 11.

REG. NR. 2973.00 .

Aalborg, den 25. juni 1996.

FS 56/1995: Påfyldning af diger langs nordsiden af Onsild å på matr.nr. 1 a m.fl.
Hald Tostrup by, Øls, på et areal omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af
24/8 1967.

Til orientering fremsendes hoslagt kopi af skrivelse af d.d. til Nordjyllands amt, Landskabskontoret.

Sortsøe Jensen

1. Egon Skjørbæk.
2. Jytte Frederiksen.
3. Skov- og Naturstyrelsen.
4. Danmarks Naturfredningsforening.
5. Danmarks Naturfredningsforening v/Kaj Edlund, Hobro.
6. Jette Hansen, Hejrevej 2, Hobro.
7. Advokat Lars Gregersen, Klostergade 28, 8100 Århus.
8. Hobro Kommune.

Miljø- og Energiministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1996 - 1211/14-0021 Bil.

Akt. nr. |

FREDNINGSNÆVNET FOR NORDJYLLANDS AMT,
GL.TORV 6, 9000 AALBORG
TELEFON 98 12 71 11.

Aalborg, den 15. juni 1996.

Nordjyllands amt,
Landskabskontoret,
9220 Aalborg Ø.

FS 56/1995: matr.nr. 1 a Hald Tostrup by, Øls- påfyldning af diger.

Ved skrivelse af 17. oktober 1995 har De for nævnet indbragt ovennævnte sag, idet De har gjort gældende, at ejeren af ejendommen i strid med kendelsen har foretaget terrænændringer i form af etablering af et nyt fløjdige mod vest, ved forhøjelse af de eksisterende diger langs Onsild å, og ved afgravning af terrænet på arealet nord for åen. De har påstået ejeren pålagt at tilbageføre forholdene til tilstanden på fredningstidspunktet. De har fremsendt til nævnet lodsejerens skrivelse af 12. september 1995 og i anden række anmodet nævnet om behandling af denne som en dispensationsansøgning.

Lodsejeren har gjort gældende, at der ikke er sket ændring af det oprindelige terræn nord for åen, og at tilførelsen af nyt materiale til digerne alene er sket til udbedring af skader på disse, hvilket ikke kræver dispensation fra kendelsen. Subsidiært er anmodet om dispensation til bibeholdelse af den forstærkelse af digerne, der er under udførelse.

Der er foretaget besigtigelse og forhandling den 23. november 1995, og nævnets medlemmer har foretaget en yderligere besigtigelse den 2. maj 1996. Under besigtigelserne er konstateret, at der tilført digerne langs åen og i mindre omfang et fløjdige mod vest fyldmateriale, hvorved diget vest for broen over åen er gjort bredere, medens digerne øst for åen endvidere i et vist omfang er forhøjede i forhold til den tidligere digekrone. Fyldmaterialerne er påført såvel på forsiden af digerne ud mod åløbet som på bagsiden. Det kunne endvidere konstateres, at en afvandingsgrøft nord for åen på strækningen nærmest denne var rørlagt. Der kunne ikke umiddelbart konstateres afgravninger på arealerne nord for åen, idet disse var tilsåede.

Landskabskontorets og lodsejerens redegørelse fremgår i øvrigt af protokoludskrift af 23. november 1995, der vedlægges.

Efter besigtigelserne har landskabskontoret og lodsejerens advokat fremsendt yderligere redegørelser til nævnet.

Landskabskontoret har på nævnets anmodning i skrivelse af 7. maj 1996 oplyst, at der

langs åløbet er opsat målepunkter.

Fredningsnævnets bemærkninger:

Efter det under besigtigelsen konstaterede og de af landskabskontoret meddelte oplysninger finder nævnet det ikke - mod lodsejerens benægtelse - bevist, at der er skaffet fyldmateriale ved afgravning af det oprindelige terræn nord for åen, ligesom der ikke med sikkerhed har kunnet konstateres en forstærkning af det omtalte fløjelige mod vest med fyld udover, hvad der kunne stamme fra oprensning af den langs diget forløbende afvandingsgrøft. Derimod finder nævnet, at der er sket en forstærkning af digerne langs åen med sand- og lerfyld i videre omfang end til udbedring af skader på de oprindelige diger, idet der er sket en forøgelse af digets bredde og i et vist mindre omfang en forhøjelse af digekronen, og at der i den forbindelse er påført diget fyld ud mod åløbet og på sine steder helt ud i dette. Ved undersøgelser af kortmaterialet til Hedeselskabets rapport af 22. august 1986 i sag 172/85, der afsluttedes ved nævnets godkendelse af 8. juli 1988 af visse afvandingsarbejder må nævnet lægge til grund, at disse ikke direkte berører den afvandingsgrøft mod vest (på matr.nr. 1 o Tostrup Hovedgaard), hvoraf den nærmest åen liggende strækning nu er rørlagt.

Forstærkningen af å-diget og rørlægningen af grøften har således ikke kunnet udføres uden nævnets dispensation, og det må alvorligt påtales, at arbejderne er bragt til udførelse, inden forelæggelse for nævnet.

Overfredningsnævnets kendelse af 24. august 1967 har haft til formål yderligere at sikre Fyrkat-anlæggets beliggenhed i sammenhæng med åløbet og de uforstyrrede engdrag. Under hensyn hertil og til at kendelsen ikke skal være til hinder for opretholdelse af visse engstrækninger som kornjord, finder nævnet at kunne meddele dispensation til den foretagne forstærkning af diget på de nedenfor anførte betingelser, ligesom nævnet ikke finder tilstrækkelig anledning til at kræve den rørlagte strækning af den vestlige afvandingsgrøft reableret.

Den del af fyldmaterialet, der er placeret på digets forside - ud mod åløbet, - skal trækkes tilbage til digets bagside, og det mulddepot, der nu er placeret langs diget, fordeles i et jævnt lag over digekronen og tilsås med græs.

Landskabskontoret opfordres til herefter - på grundlag af målepunkterne i åen - at fastlægge digets fremtidige højde og - foruden til lodsejeren - at fremsende måleresultaterne til nævnet til indlæggelse i sagen.

Dispensationen er meddelt i medfør af naturbeskyttelseslovens paragraf 50, stk.1, og kan inden 4 uger indbringes for Naturklagenævnet. Klage skal fremsættes skriftligt til fredningsnævnet. Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb, og rettidig klage har opsættende virkning. Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Sortsøe Jensen

X

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt
Badehusvej 17, 9000 Aalborg.
Telefon 96 30 70 00.

Skov- og Naturstyrelsen

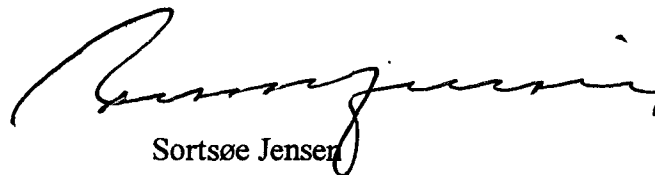
15 JUNI 2001

Aalborg, den 13. juni 2001.

FS 30/2001: vedrørende kabellægning af 60 KV luftledning Løvelbro-Hobro.

Til orientering fremsendes hoslagt kopi af skrivelse af d.d. til Nordjyllands Amt, Natur- og Miljøkontoret, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Øst.

Med hensyn til påklage af afgørelsen henvises til klageanvisning i skrivelsen.

Sortsøe Jensen

1. Holger L. Holm
2. Niels Juul
3. Skov- og Naturstyrelsen
4. Hobro Kommune
5. Midtjyske Net, Ryhavevej 50, Postbox 1289, 8210 Århus V
6. Danmarks Naturfredningsforening
7. Danmarks Naturfredningsforening v/lokalafdelingen i Hobro.

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt
Badehusvej 17, 9000 Aalborg.
Telefon 96 30 70 00.

Aalborg, den 13. juni 2001.

Nordjyllands Amt
Natur- og Miljøkontoret
Niels Bohrs Vej 30
Postboks 8300
9220 Aalborg Øst.

FS 30/2001: vedrørende kabellægning af 60 KV luftledning Løvelbro-Hobro.

De har ved skrivelse af 31. maj 2001 fremsendt en ansøgning fra Midtjyske Net om kabellægning af en luftledning på nordsiden af Onsild Å gennem et område, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 24. august 1967, om fredning af vikingeborgen "Fyrkats" omgivelser.

Efter fredningskendelsen, der i det væsentlige er foranlediget af et ønske om at hindre tilplantning, må der ikke foretages ændringer af terrænet ved opfyldning eller afgravning.

Idet den ansøgte kabellægning sker langs fredningsområdets nordgrænse, og under forudsætning af, at der sker fuldstændig retablering af terrænet efter kabellægningen, kan Fredningsnævnet meddele dispensation til det ansøgte, der ikke findes at stride mod fredningens formål.

Sagen er behandlet efter forretningsordenens § 9, stk. 4.

Afgørelsen, der er meddelt efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage indgives til Fredningsnævnet. Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb og bortfalder, såfremt den ikke udnyttes inden 3 år.

Sortsøe Jensen

Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
Telefon 96 30 70 00

Nordjyllands Amt,
Naturkontoret,
Niels Bohrs Vej 30,
Postboks 8300,
9220 Aalborg Øst.

Aalborg, den 20. september 2005

Vedr.

FS 2/2005 :

Ansøgning om dispensation fra fredning af Fyrkats omgivelser til etablering af vådområder i Onsild Ådal på arealer omfattet af Overfredningsnævnets kendelser af 8. juli 1964 og 24. august 1967. (Deres j.nr. 8-16-28-1-823-0001-01)

Ved skrivelser af 20. januar 2005 og senere har De ansøgt om nævnets dispensation fra ovennævnte kendelser til etablering af et vådområde ved Fyrkat.

Nævnet afholdt den 14. september 2005 besigtigelse og forhandling i sagen. Udskrift af forhandlingsprotokollen vedlægges til orientering.

Det fremgår heraf, at fredningskendelserne tog udgangspunkt i borgens oprindelige beliggenhed på et næs i ådalen, der krydsedes af gamle veje. Særligt kendelsen af 1967 forudsatte, at arealerne opretholdtes som marker i græs eller omdrift.

Under 10% af det i 1964 fredede område men ca. 80% af det i 1967 fredede område vil blive berørt af projektet og for størstedelen komme til at fremstå som en vandflade hvorigennem vejen over broen vil forløbe på en dæmning og åen løbe, indrammet af diger. Projektet vil kun berøre en mindre del af området for kendelsen af 1964, men den væsentligste del af området for kendelsen af 1967.

Idet nævnet må gå ud fra, at formålet med kendelserne har været at bevare Fyrkats omgivelser ud fra en antagelse, at borgen i sin tid var opført på et næs ud mod den brede ådal, der var gennemstrømmet af åløbet og krydset af veje, der var ført over åen, finder nævnet, at tilstanden efter projektets gennemførelse vil afvige så væsentligt fra dette formål - idet arealerne nedenfor borgen vil fremstå som en sammenhængende vandflade, gennemskåret af vej og åløb med kunstigt skabt fundament og afgrænsning - at en gennemførelse ved dispensation fra fredningerne ikke vil kunne ske.

2001-1211/14-0020

Afgørelsen er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 og kan inden 4 uger påklages til Naturklagenævnet. Skriftlig klage fremsendes til fredningsnævnet til videre foranstaltning.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil opkræve gebyret, når klagen er modtaget fra fredningsnævnet, og behandlingen af klagen bliver først påbegyndt, når gebyret er modtaget. Gebyret bliver tilbagebetalt, hvis der gives medhold i klagen.

Sortsøe Jensen

Kopi er fremsendt til :

1. Knud Erik Jeppesen,
2. Verner Kristiansen,
3. Hobro Kommune,
4. Danmarks Naturfredningsforening, København,
5. Danmarks Naturfredningsforening v/ Kaj Nissen,
6. Skov- og Naturstyrelsen,
7. Friluftsrådet v/ Thomas Elgaard Jensen,
8. Blå Kors Hjemmet i Hobro,
9. Jette Hansen,
10. A/S Dansk Landbrug,
11. Børge Nielsen,
12. Vikingecenter Fyrkat Hobro,
13. Nationalmuseet.

Onsdag, den 14. september 2005 afholdt Fredningsnævnet for Nordjyllands Amt besigtigelse og forhandling i

FS 2/2005 :

Ansøgning om dispensation fra fredning af Fyrkats omgivelser til etablering af vådområder i Onsild Ådal på arealer omfattet af Overfredningsnævnets kendelser af 8. juli 1964 og 24. august 1967.

Nævnet var mødt ved formanden, dommer Sortsøe Jensen, det amtsrådsvalgte medlem Knud Erik Jeppesen og det kommunaltvalgte medlem Verner Kristiansen,

For Hobro Kommune mødte Helge Pedersen,

For Nordjyllands Amt, Naturkontoret mødte Peter Larsen, Kjeld Jørgensen og Annemarie Christensen,

For Danmarks Naturfredningsforening mødte Kaj Edlund og Anders Skov Nielsen,

For Jette Hansen mødte Svend Møller Hansen,

Børge Nielsen var mødt,

For Vikingecenter Fyrkat Hobro mødte Annemette Gielsager og Johnny Møller Jensen,

For Forsvarets Bygningstjeneste mødte Annemarie Christensen.

Der fremlagdes :

- skrivelse af 16. august 2005 fra Nordjyllands Amt med de deri nævnte bilag,
- skrivelse af 10. juni 2005 fra samme,
- skrivelse af 20. januar 2005 fra samme,
- skrivelse af 27. maj 2004 fra samme med bilag,
- udklip af Himmerland 3 fra 15. februar 2005,

Formanden orienterede indledningsvist om de to fredningskendelser på arealerne, der berøres af naturgenopretningsprojektet.

Peter Larsen oplyste, at vådområdeprojektet, der omfatter ca. 87 ha, økonomisk har baggrund i Vandmiljøplan II. Størstedelen af det berørte område er beliggende indenfor fredningerne og vil med projektet ændre karakter fra kornmark til "vådmark". Dette vil ske ved at standse og fjerne 4 pumpestationer samt afbryde og plumbere dræn, hvilket vil medføre en stor del af arealerne vil blive sat under vand. Onsild Å vil uændret forløbe som et offentligt vandløb gennem området mellem diger, der vil afskære åløbet fra den øvrige vandflade. Der vil blive etableret rør i diget, hvorved der kan indledes 20 %

af åens vandføring til vådområdet. Grøfter udenfor fredningen afbrydes medens der indenfor fredningen to steder graves tværgrofter til fordeling af vandtilførslen. Den nord-syd gående vej over broen vil i området blive oversvømmet, idet vandet stiger til åens vandspejl $\frac{1}{2}$ til $1\frac{1}{2}$ meter højere end i dag. Vejen skal derfor hæves med ca. $1\frac{1}{2}$ meter på en dæmning. Der etableres en gangsti på diget langs med åen op mod Vikingecenteret. Stien skal belægges med en belægning og således, at den kan anvendes af kørestolsbrugere. Omkring en olieledning skal ske opfyldning, således at denne intet sted er vanddækket. Derimod skal broen over åen ikke ændres. Der vil med lodsejerne blive indgået kontrakter vedrørende afgræsningsforpligtelser. Det forventes, at der gives tilladelse efter naturbeskyttelseslovens § 3. Det oplystes, at den siden fredningen foretagne dræning har bevirket, at arealerne har "sat sig", således at en afbrydning af afvandingen i sig selv vil betyde, at de bliver vandledende.

Det oplystes, at der ikke er økonomiske problemer ved projektets gennemførelse. Der er således indgået aftaler med de berørte lodsejere.

Mødet fortsattes på Vikingecenteret, hvor formanden nærmere gennemgik de to relevante fredningskendelser :

1)

kendelsen fra 1964 vedrører arealerne nærmest Fyrkatborgen og har til formål at beskytte naturen omkring denne. Det fremgår af denne blandt andet at " borgens strategiske beliggenhed i landskabet - på et næs i ådalen, hvor denne krydses af gamle veje - er umiddelbart anskuelig for den besøgende...".

Det oplystes at projektarealet udgør ca. 3 ha svarende til under 10% af det fredede areal samt at Nationalmuseets areal umiddelbart nedenfor Fyrkat på åens sydside bliver til våd eng.

2) i 1967 frededes yderligere arealer nord og øst for Fyrkat. Ovennævnte formulering gentoges. Der må ikke foretages terrænændringer dog således at fredningen ikke skal være til hinder for " sådanne afvandingsarbejder, som alene har til formål at gøre de af forslaget omfattede engstrækninger dyrkbare til korn, dog at sådanne planer skal forelægges nævnet til godkendelse...".

Det oplystes, at ca. 80% af det fredede område berøres og at størstedelen bliver vandflade.

Amtets Naturkontor støtter projektet, der ikke væsentligt er i strid med fredningernes formål. Det oplystes, at arealerne i vikingetiden formentlig i ådalen var ca. $\frac{1}{2}$ meter over DNN, d.v.s. der var ikke et vandspejl, men et sumpet område omkring å-løbet..

Forsvarets Bygningstjeneste havde ingen bemærkninger til projektet under forudsætning af, at der bliver mulighed for inspektion af olieledningen.

Vikingemuseet, Danmarks Naturfredningsforening samt Hobro Kommune støttede projektet.

Nævnet voterede og kunne ikke dispensere til det ansøgte, idet det fandtes at være stridende med fredningens formål.

De mødende klagevejledtes.

Sagen sluttet.

Sortsøe Jensen

Mariagerfjord Kommune,
Natur- og Miljø - Sekretariatet,
Østergade 21,
9510 Arden.

Den 27. maj 2015

FS 13/2015: Ansøgning om opsætning af informationsskilte ved Fyrkat.

Fredningsnævnet har den 6. marts 2015 fra Mariagerfjord Kommune modtaget en ansøgning om tilladelse til at opsætte informationsskilte på matr.nr. 7g og 27b Nr. Onsild by, Nr. Onsild. Arealerne, der ejes af Nationalmuseet, er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 8. juli 1964 vedrørende begge matrikelnumre samt fredningsnævnets afgørelse af 8. november 2006 vedrørende matrikelnummer 27b.

Fredningsnævnet skal derfor meddele dispensation til det ansøgte, hvis det skal gennemføres.

Fredningsnævnet har behandlet sagen i et møde med besigtigelse den 11. maj 2015 og har besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelse fremgår neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Overfredningsnævnets kendelse af 8. juni 1964 har til formål at beskytte naturen omkring Fyrkat. Af den del af kendelsen, der vedrører Nationalmuseets ejendom fremgår det af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opsættes skure eller master på arealerne. Fredningsnævnets afgørelse af 8. november 2006 har til formål at bevare Fyrkats omgivelser for eftertiden som et åbent landskab, i det væsentlige uden beplantning, hvor borgens strategisk rigtige beliggenhed i landskabet - på et næs i ådalen - er umiddelbart anskueligt for besøgende. Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet, at der ikke må opsætte skure eller master.

Det fremgår af det fremsendte materiale, at der på parkeringsarealet ved Fyrkat Møllegård ønskes opsat en informationstrekant til afløsning af eksisterende skilte til information om turisme, henvisning til Vikingecentret Fyrkat samt et højskilt om hærvejen, ligesom det skal supplere formidlingen med information om vandre- og cykelruter i området. Informationstrekanten vil blive opført i eg eller robinie og males sort med et tag beklædt med sort tagpap.

Mariagerfjord Kommune har i sin ansøgning anført, at informationsskiltet ikke kan anses for at være en bygning i fredningernes forstand, men den vil have samme indflydelse på området, som et skur eller en mast ville have.

Endelig er det oplyst, at arealet ikke er beliggende i Natura2000-område eller i tilknytning dertil.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen i et møde med besigtigelse den 11. maj 2015. I besigtigelsen deltog nævnet ved formanden, dommer Torben Bybjerg Nielsen, det ministerielt udpegede medlem Poul Roesen og det kommunalt udpegede medlem Danny Juul Jensen. For Mariagerfjord Kommune deltog Inger Taylor og for såvel Nationalmuseet som Nordjyllands historiske museum mødte Jakob Pedersen. Danmarks Naturfredningsforening havde skriftligt meddelt afbud, men tilkendegivet, at der ikke var indvendinger mod det ansøgte.

Ingen af de mødte havde indvendinger mod det ansøgte, idet der supplerende oplystes, at stedet i 2014 havde 26.000 besøgende.

Fredningsnævnets afgørelse

Det fremgår af begge relevante fredningskendelser, at der ikke må opstilles skure eller master på arealerne. Fredningsnævnet finder sig ved denne formulering og henset til det ansøgtes karakter kompetent til at behandle sagen. Det fremgår af naturbeskyttelseslovens § 50, stk.1, at fredningsnævnet kan meddele dispensation fra en fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Med de foreliggende oplysninger om informationsskiltets materialer og farver samt udformning i overensstemmelse med Designguide for foldere m.m. kunne fredningsnævnet meddele dispensation til det ansøgte.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis Du ønsker at klage over denne afgørelse, kan Du klage til Natur- og

Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til fredningsnævnet. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for fredningsnævnet i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til fredningsnævnet, der videresender anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

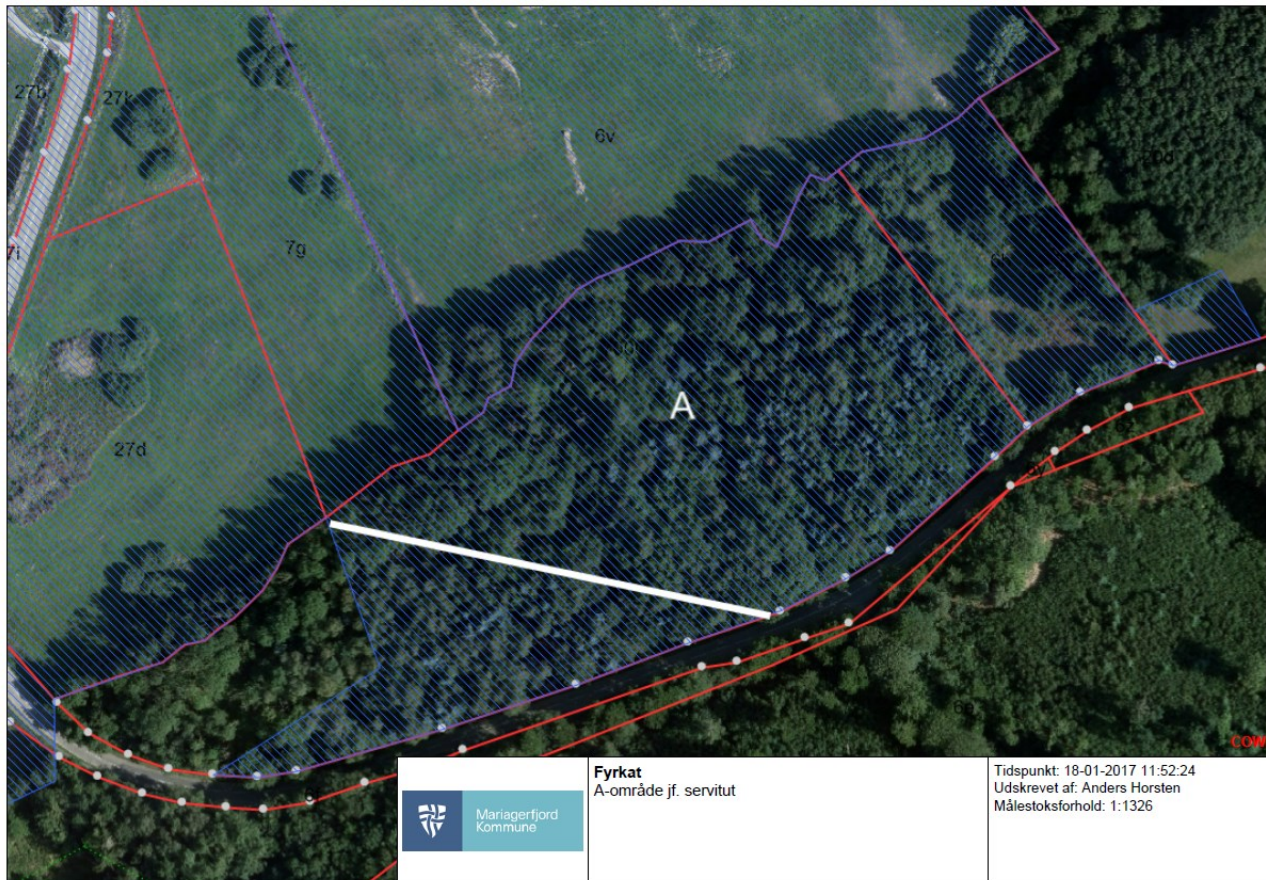
Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb og bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Torben Bybjerg Nielsen

Denne afgørelse sendes til:

- Poul Roesen,
- Danny Juul Jensen,
- Mariagerfjord Kommune, sagsnr. 01.05.15-GO1-1-15,
- Naturstyrelsen, København,
- Danmarks Naturfredningsforening, København,
- Danmarks Naturfredningsforening v/ Kaj Edlund,
- Dansk Ornitologisk Forening, København,
- Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
- Nationalmuseet, Drifts- og Administrationsafdelingen,
- Nordjyllands Historiske Museum v/ Lars Chr. Nørbach.

**Fredningsnævnet for Nordjylland, sydøstlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 9968 8461
mail:nordjyllandsyd@fredningsnaevn.dk**

Den 29. maj 2017

FN-NJS-15-2017: Sag om flytning af udsigtskile ved Fyrkat

Fredningsnævnet har den 22.marts 2017 fra Mariagerfjord Kommune modtaget ansøgning om tilladelse til at flytte en udsigtskile på matr. nr. 6h, 6x og 20d Nr. Onsild by, Nr. Onsild, beliggende ved Fyrkat, 9500 Hobro.

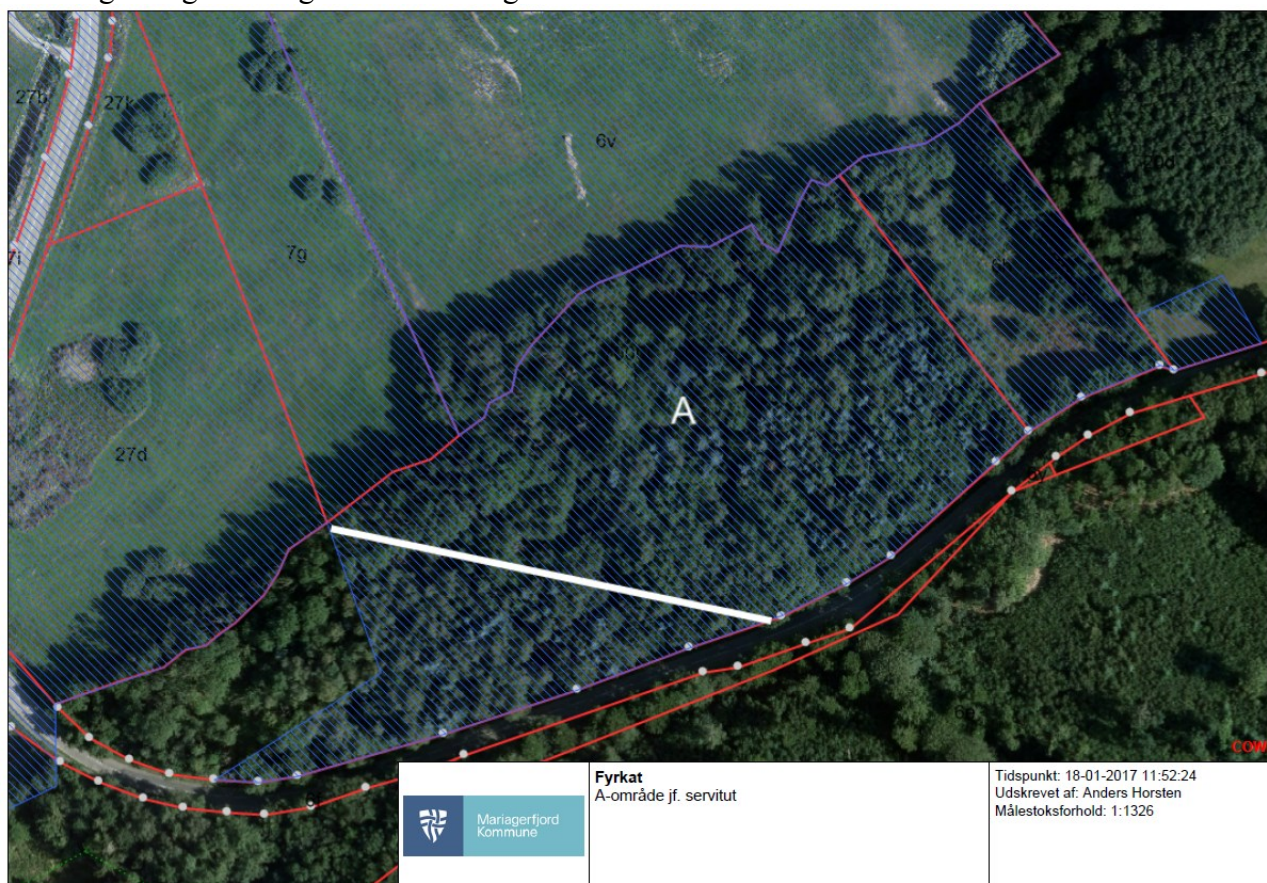
Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealerne besluttet at meddele dispensation. Begrundelsen for afgørelsen fremgår neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 8. juli 1964 om fredning af arealer ved Fyrkat, der har til formål at beskytte naturen omkring vikingeborgen Fyrkat. Nationalmuseet havde med bekymring bemærket, at de borgen omgivende, smukke og karakteristiske tunnelskrænter og –slugter i stigende grad blev tilplantet med nåleskov, hvorved højdeforskellen i nogen grad udjævnes og landskabets særpræg forflygtigedes. Det bemærkes af museet, at Fyrkat har det fortrin, at borgens strategisk rigtige beliggenhed i landskabet – på et næs i ådalen, hvor denne krydses af gamle veje – er umiddelbart anskuelig for den besøgende, og at denne anskuelighed ville svækkes betydeligt, såfremt beplantningen af skrænterne fortsattes. Fredningen har bestemmelser om, at for at sikre den frie udsigt fra Hobro-Fyrkat-vejen mod Fyrkatborgen skal træerne i den nordøstlige del af arealet, der er afgrænset og betegnet med ”A” på et vedhæftet kort, fjernes i det omfang, de er højere end den fremtidige maksimalhøjde for beplantning, der på dette areal fastsættes til 1 meter ved Hobro-Fyrkat-vejen stigende proportionalt med terrænets fald til 6 meter ved skræntens fod.

Mariagerfjord kommune har anført blandt andet, at ansøgningen begrundes dels med, at den nuværende bestemmelse er problematisk og uhensigtsmæssig at forvalte, dels, at en ændret placering giver bedre forhold for besøgende, idet der etableres et fast udsigtspunkt med mulighed for parkering og opsætning af borde og bænke.

Det var såvel Nordjyllands Amts opfattelse, som det i dag er Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at ovenstående bestemmelse dels er problematisk og uhensigtsmæssig at forvalte, dels vil få en landskabelig og biologisk meget uheldig konsekvens for området, såfremt den fastholdes. Det skyldes først og fremmest, at en kunstig fastholdelse af træerne i en given højde over et større areal vil komme til at fremstå unaturligt og skæmmende på den ellers karakterfulde ådal. Dertil kommer, at den nuværende skov har nået en alder, hvor den rummer en betydelig biologisk værdi i sig selv. Det gælder primært den selvgroede bevoksning af rød-el langs foden af skrænten, men også længere oppe ad skrænten, hvor der bl.a. er tydelige spor efter fouragering af sortspætte i de gamle og udgåede grantræer. Gammel skov under nedbrydning er generelt en mangelvare i landskabet og har potentiale for at rumme en lang række arter, der i dag er sjældne eller truede. Såfremt udsigtspunktet flyttes, vil lodsejer lade den resterende del af skoven ligge hen og kun pleje den med biodiversitet som formål, efter konkret aftale med Mariagerfjord Kommune. Endelig anføres det, at det er vanskeligt at overføre den præcise afgrænsning mellem område A og B fra det gamle og ikke særligt præcise kort, til det nuværende kommunens kortbilag til . Neden for ses kommunens kortbilag til afgrænsning af område A og B:

På den baggrund har Mariagerfjord Kommune ikke gennemført rydninger af udsigtsskilen, siden kommunen overtog tilsynsforpligtelsen fra Nordjyllands Amt i 2007. Ligeledes undlod Nordjyllands Amt at foretage sig noget i sagen i en længere årrække, hvorfor ovenstående område A i fredningen nu fremstår som skov. Dette har medført, at Statsforvaltningen, på baggrund af en

klage fra en borger i Hobro, i brev af 31. oktober 2016 har vurderet, at kommunen har tilsidesat sin tilsynsforpligtelse. I forsøg på at opnå en fornuftig løsning på sagen, har Mariagerfjord Kommune efterfølgende været i forhandlinger med lodsejer om at ændre på placeringen af udsigtskilen.

Mariagerfjord Kommune er enige i, at Fyrkat er et spektakulært landskabselement i ådalen, og der er allerede i dag fremragende ind- og udsigt til vikingeborgen. Det gælder bl.a. fra Vikingecentret, og fra P-pladsen ved selve Fyrkat, ligesom man gode indkig til voldanlægget fra stien syd om engsøen. Det er endvidere kommunens vurdering, at etablering af et alternativt udsigtspunkt indenfor det fredede område, som vist på bilag c), vil være i overensstemmelse med fredningens formål, samtidigt med, at det vil give besøgende bedre mulighed for at opleve udsynet, dels gennem at gøre plads til parkering af et par biler, dels ved at opstille et eller to borde bænke-sæt, så man kan sidde og nyde udsigten. Samtidig bevares en større del af en varieret og spændende skovbevoksning på skrænterne, da der bliver et mindre behov for at fælde skov, for at få udsigt til Fyrkat. Dette vil være til glæde for de besøgendes naturoplevelser og den biologiske mangfoldighed.

Samlet set er det således Mariagerfjord Kommunes vurdering, at den foreslåede ændring vil bidrage til et mere harmonisk og naturligt landskab. Dertil kommer, at den foreslåede formulering vil være langt nemmere at forstå og administrere for såvel plejemyndighed som lodsejer, idet kommunen forudsætter, at der i forbindelse med en dispensation laves en præcis afgrænsning af, hvor der skal ryddes. Endelig er det Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at den omtalte løsning vil kunne opnås i enighed med lodsejer, hvilket vil give kommunen bedre mulighed for fremadrettet at håndhæve fredningens bestemmelser.

Kommunen oplyser afsluttende, at arealerne ikke er beliggende i Natura2000-område, og kommunen er ikke bekendt med, at forekomsten af bilag IV-arter, men det kan ikke udelukkes, at bevoksningen kan være levested for bilag IV-arter, primært flagermus.

Miljøstyrelsen har i mail af 20. april 2017 gjort opmærksom på, at det ansøgte kan være en videregående afvigelse fra fredningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk.5, og derved kun kan gennemføres efter reglerne om nye fredninger. Det bemærkes derved, at det er Miljøstyrelsens opfattelse, at fredningens oprindelige formål har været at bevare skrænterne uden slørende bevoksninger af hensyn til det karakteristiske landskab ved Fyrkat. Miljøstyrelsen har dog forståelse for den problematiske formulering i fredningskendelsen.

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 24. april 2017. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Torben Bybjerg Nielsen, det ministerielt udpegede medlem Poul Roesen og det kommunalt udpegede medlem Danny Juul Jensen. For Mariagerfjord Kommune mødte Anders Horsten og Jørgen Ussing. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Frans Julin og for Svend Møller Hansen Holding A/S mødte Svend Møller Hansen.

Mariagerfjord kommune henviste til den fremsendte ansøgning og indstilling.

Svend Møller Hansen tilkendegav, at han er indstillet på at udlægge det anviste parkeringsareal, som han i dag forestår vedligeholdelsen af. Den er et græsareal og yderligere tiltag er ikke nødvendige. Han er indstillet på, at der opstilles borde-bænkesæt på arealet. I udsigtskilen mod Fyrkat skal et egetræ bevares og opstammes medens en del rødél skal fældes og blive liggende. Bevoksningen skal fremover holdes nede, således ved skræntfoden i højst 2 meters højde af hensyn

til vildtet. Der er på arealerne såvel rådyr, dådyr som agerhøns og fasaner og endda enkelte kronvildt.

Danmarks Naturfredningsforening tilkendegav, at den er enig med såvel kommune som lodsejer og at det foreslåede vil være en ændring til det bedre i forhold til fredningskendelsen.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af arealer ved Fyrkat betyder, at det ansøgte projekt kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål. Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier. Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet finder, på baggrund af de foreliggende oplysninger, at projektet vedrørende udsigtskilens flytning set i relation til alternativet, som er en revidering af hele fredningskendelsen, er en overkommelig og fornuftig løsning, der må anses helt i tråd med tanken bag fredningen. Nævnet kan derfor meddele dispensation til det ansøgte. Det er op til kommunen som tilsynsmyndighed at påse projektets gennemførelse.

For så vidt angår parkeringsarealet kan nævnet meddele principgodkendelse, således at et nærmere og mere detaljeret projekt skal fremsendes til fredningsnævnets endelige godkendelse.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Torben Bybjerg Nielsen

Denne afgørelse sendes til:

1. Poul Roesen,
2. Danny Juul Jensen,
3. Miljøstyrelsen, København,
4. Mariagerfjord Kommune, att. Anders Horsten og Jørgen Ussing,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening v/ Frans Julin,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening v/ Thorkild Lund,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Svend Møller Hansen Holding A/S.

**Fredningsnævnet for Nordjylland, sydøstlige del,
Telefon 3025 5459,
Mail: nordjyllandsyd@fredningsnaevn.dk**

Den 23. august 2022

FN-NJS-28-2022: Ansøgning om multihus og shelters ved Fyrkat.

Fredningsnævnet har den 31. maj 2022 fra arkitekt Troels Kestner Olesen modtaget ansøgning om tilladelse til at etablere et multihus parallelt med Fyrkat Møllegård på matr.nr. 27b Nr. Onsild By, Nr. Onsild, der ejes af Nationalmuseet. Ansøgningen er den 19. juli 2022 udbygget med en anmodning om dispensation til etablering af shelters.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealerne besluttet at meddele dispensation til opførelse af et multihus og har besluttet at afslå at meddele dispensation til opførelse af 2 shelters. Begrundelsen for afgørelsen fremgår neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 8. november 2006 om fredning af arealer ved Fyrkat, der har til hovedformål at bevare Fyrkats omgivelser for eftertiden som et åbent landskab, i det væsentlige uden beplantning, hvor borgens strategisk rigtige beliggenhed i landskabet - på et næs i ådal en - er umiddelbart anskuelig for besøgende. Fredningen har bestemmelser om, at der ikke må foretages bebyggelse, beplantning med træer og krat eller opsættes skure og master. Terrænet må ikke ændres ved opfyldning eller afgravning.

Herudover er arealerne omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 8. juni 1964, der har til formål at beskytte naturen omkring Fyrkat. Af den del af kendelsen, der vedrører Nationalmuseets ejendom fremgår det af fredningsbestemmelserne blandt andet, at der ikke må opsættes skure eller master på arealerne.

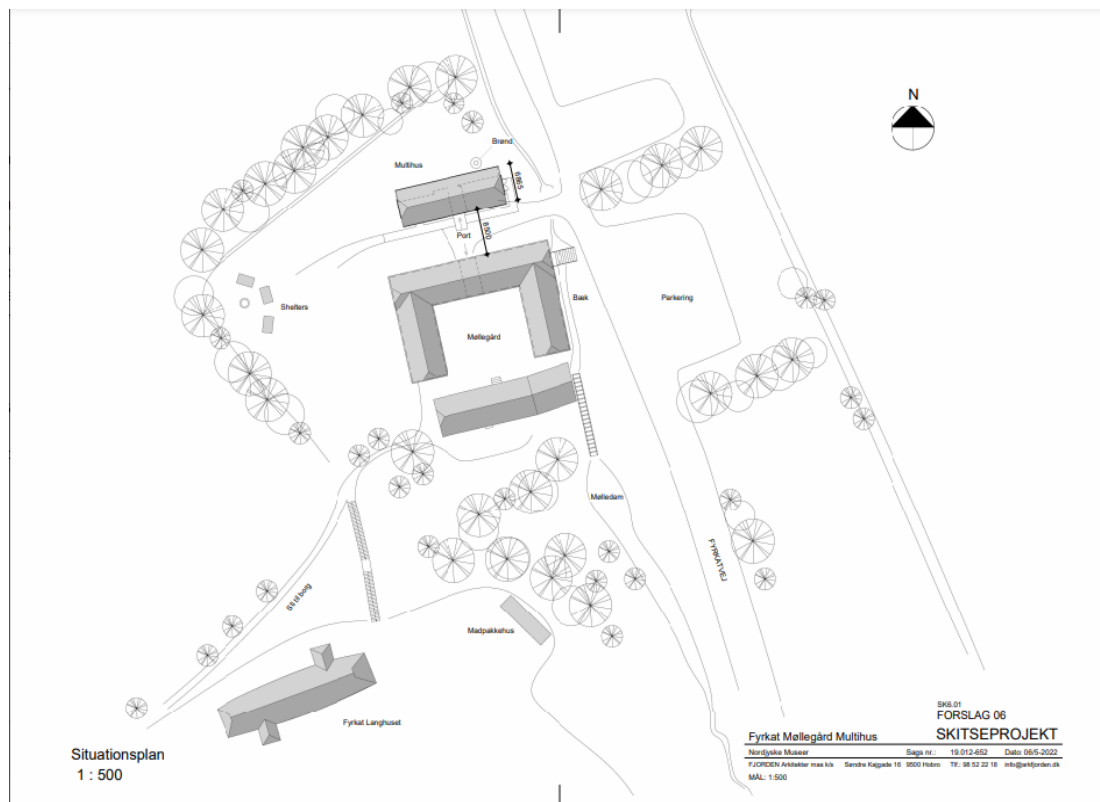
Det anføres at der ansøges om følgende:

”... Det drejer sig om en ny, fritliggende længe, der, som et ”supplement” til den eksisterende møllegård, skal fungere som servicebygning/multihus i forbindelse med drift og formidling af vikingeborgen Fyrkat - herunder med faciliteter for hærvejsfarerne, idet Fyrkat bliver et af flere knudepunkter i det igangværende Hærvejsprojekt. Det betyder, at der også påtænkes etableret shelters i tilknytning til det nye multihus, samt gode faciliteter for cyklister.

Huset ønskes placeret som en ekstra længe parallelt til Fyrkat Møllegård. Selve Fyrkat Møllehus er fredet, men længerne er flytte hertil i begyndelsen af 1970’erne og er ikke hverken fredede eller bevaringsværdige. Det kan nævnes, at huset på sin oprindelige placering ved Skødstrup mølle (Semvej 4, Mariager), havde en fritliggende længe i ca. samme placering. Sideløbende med multihuset, arbejdes der på at skabe et nyt udstillingsrum og besøgsfaciliteter i møllegårdens længer.

Multihuset er i øjeblikket tegnet med et areal på ca. 88 m² omfattende værksted/depot, toiletter med brus, opbevaringsboks til både tasker og cykler, køkken og overdækket madpakkeområde. Hertil ca. 46 m² overdækket areal med cykelparkering, cykelserviceareal, brænde-/materialeoplag, samt serviceareal for driftspersonale.

Huset tænkes opført med synlige referencer til Møllegårdens længer ...”.

Ovenfor situationsplan for området.

Mariagerfjord Kommune har i mail af 9. juni 2022 om Natura 2000 og Habitatområde oplyst at arealet ligger 3,7 km fra Natura 2000 område nr. 30, Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simsted og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk. Det ansøgte vurderes til ikke at have nogen indflydelse på de arter og naturtyper der er på udpegningsgrundlaget samt at Mariagerfjord Kommune vurderer, at det ansøgte projekt har en neutral effekt på levesteder samt yngle-og rasteområder for de nævnte arter. En række dyr og planter omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området. I forhold til Bilag IV. arter er der registreret 1 observation af odder lige nord for det planlagte areal (Naturbasen.Dk). Der er i området observeret flere forskellige ikke artsbestemte flagermus. Det er også sandsynligt, at området er potentielt levested for både spids-snudet frø og stor vandsalamander. Det vurderes dog, at det planlagte ikke vil påvirke arter eller levesteder for arter omfattet af Bilag IV.

Nordjyske Museer har i mail af 13. juni 2022 følgende bemærkninger til projektet:

”...

a)

Der er ikke kendte fortidsminder på stedet. Alligevel og på grund af den nære placering til Ringborgen Fyrkat anbefaler Nordjyske Museer, at der foretages en arkæologisk forundersøgelse på de af projektet berørte arealer. Aftaler herom træffes med kulturarvschef Torben Sarauw, Nordjyske Museer, tlf. 2519 7435, torben.sarauw@aalborg.dk

b)

Det vil være at foretrække, at Multihuset gennem valg af byggematerialer fremstår som en selvstændig ny bygning. Multihuset bør derfor ikke opføres i bindingsværk, men derimod eksempelvis i ubehandlet eller sortmalet træ til vægge og tagpap/metalplader som tagbeklædning. Arkitekten bør sikre, at Multihuset i det hele taget fremstår neutralt i forhold til landskab, natur og øvrige omgivelser.

c)

Anlægges Multihuset, som vist på fremsendte situationsplan, foran portåbningen i den ”røde længe”, er det væsentligt, at der er frit udsyn gennem begge portåbninger.

d)

De nævnte shelter forudsættes opført i ubehandlet naturtræ, eksempelvis bulkonstruktion.

e)

Nordjyske Museer finder det fremsendte projekt afgørende for at sikre publikums fremtidige anvendelse af området ved og på selve Vikingeborgen Fyrkat. Dette i særdeleshed hvis de danske vikingeborge udpeges som UNESCO Verdensarv. De eksisterende bygninger og velfærdsfaciliteter er nedslidte og ikke dimensionerede til den forventede fordobling af besøgstallet fra 30.000 til 60.000 om året

...”.

Nationalmuseet har i mail af 5. juli 2022 ingen yderligere bemærkninger til det ansøgte.

Om ansøgning vedrørende shelters er oplyst vedrørende den ønskede type:

Type 7-2 shelter

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse den 8. august 2022. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Torben Bybjerg Nielsen, det ministerielt udpegede medlem Poul Roesen. Det kommunalt udpegede medlem Per de Fries havde lovligt forfald. For Mariagerfjord Kommune mødte Anders Horsten. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Kaj Edlund og Kaj Nissen. For Nordjyske Museer mødte Lars Nørbach. For ansøger mødte arkitekt Troels Kestner Olesen.

Lars Nørbach orienterede om det ansøgte projekt og oplyste, at der er et særligt behov for opførelse af en servicebygning. Herunder oplystes, at toiletforholdene i de eksisterende bygninger er utilfredsstillende, og at der ikke handicapvenlige forhold. Der vil desuden kunne frigøres plads til yderligere formidling, hvis det tillades at opføre en servicebygning/multihus. Der er planer om at udnytte hele østlængen til udstilling, hvorfor der vil blive behov for opbevaring af redskaber m.v. Toiletfaciliteterne vil være åbne hele døgnet. Placering af shelters vil være et aktiv i forhold til færdsel på Hærvejsruten, beliggende ca. 2 km fra Fyrkat.

Under hensyntagen til de omliggende § 3-områder og fredskov er der ikke andre mulige placeringer af servicebygningen end den ansøgte.

Der er endnu ikke taget endelig stilling til materialevalget vedrørende bygningens tagbeklædning.

Mariagerfjord Kommune bemærkede, at man er positivt indstillet over for det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening fandt det vanskeligt at finde alternative løsninger på placering og fandt det positivt, at bygningen bliver placeret inden for det eksisterende levende hegn.

Det kommunalt udpegede medlem, Per De Fries, har efterfølgende meddelt, at han ikke har bemærkninger til et udkast til afgørelse, som han har modtaget til stillingtagen.

Dette udkast er herefter nævnets endelige afgørelse og fremgår af afsnittet neden for.

Fredningsnævnets afgørelse.

Fredning af arealer ved Fyrkat betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier. Fredningsnævnet lægger efter sagens oplysninger til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnets medlemmer bemærker, at udgangspunktet efter fredningsbestemmelserne er, at der ikke må opføres bebyggelse på det fredede areal.

Fredningsnævnets medlemmer lægger dog efter det oplyste til grund, at servicebygningen er væsentlig af hensyn til museets drift og formidling for så vidt angår redskabsrum mv. og tidssvarende toiletfaciliteter, og lægger til grund, at der ikke er mulighed for meningsfuldt at placere servicebygningen uden for fredningen. På denne baggrund kan nævnet derfor – uanset fredningens bestemmelser – principgodkende denne del af det ansøgte med placering og udformning som vist i ansøgningsmaterialet, dog således at nævnet som betingelse inden for 2 måneder skal modtage oplysning om det endelige valg af tagbeklædning.

Endelig bemærkes, at det er et vilkår, at det med museet afklares, hvorvidt der skal foretages arkæologiske undersøgelser, inden projektet igangsættes.

Vedrørende ansøgningen om shelters fandt nævnets medlemmer ikke dette af væsentlig betydning for formidling af museet Fyrkat, dette særlig henset til afstanden til Hærvejsrutens angivelige placering, og kunne derfor ikke meddele dispensation dertil, idet opførelse af bygninger på de fredede arealer er i strid med fredningen.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,

- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Torben Bybjerg Nielsen

Afgørelsen sendes til følgende:

1. Poul Roesen,
2. Per de Fries,
3. Miljøstyrelsen,
4. Mariagerfjord Kommune, att. Bo Christian Sørensen,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Mariagerfjord,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Mariagerfjord,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Himmerland-Aalborg,
12. Arkitekt Troels Kestner Olesen,
13. Nordjyske Museer, att. Lars Nørbach,
14. Nationalmuseet, att. Palle M. Jepsen og Ulrik Abild.

**Fredningsnævnet for Nordjylland, sydøstlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 3025 5459
mail:nordjyllandsyd@fredningsnaevn.dk**

Den 14. september 2023

FN-NJS-26-2023: Shelters ved Fyrkat Møllegård.

Fredningsnævnet har den 12. juli 2023 fra Mariagerfjord Kommune modtaget ansøgning om tilladelse til at integrere shelters i tagetagen på et multihus på matr.nr.27b Nr. Onsild By, Nr. Onsild, der ejes af Nationalmuseet.

Fredningsnævnet har efter besigtigelse af arealerne besluttet at meddele dispensation til det ansøgte. Begrundelsen fremgår neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 8. november 2006 om fredning i Onsild Ådal ved Fyrkat, der har til hovedformål at bevare Fyrkats omgivelser for eftertiden som et åbent landskab og som har bestemmelse om at der ikke må foretages bebyggelse.

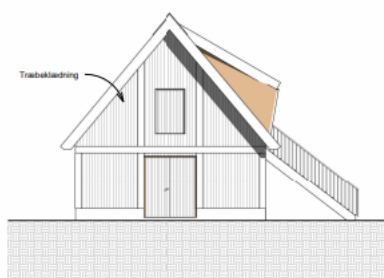
Kommunen oplyser, at fredningsnævnet den 23. august 2022 meddelte dispensation til opførelse af et multihus, men afslag til opsætning af shelters på grundarealerne. Der ønskes nu tilladelse til at etablere 4 shelters i tagetagen til multihuset, hvorved bygningens areal udvides fra ca. 90 m² til at være ca. 125 m², hvortil kommer etablering af trapper til de 4 projekterede shelters.

Neden for ses situationsplan samt overblik over bygningen.

1 **FP Opstalt Nord**
1 : 100

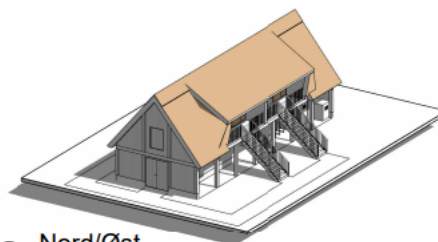
2 **FP Opstalt Øst**
1 : 100

NOTE:

Niveaufri adgang
Der laves niveaufri adgang i stueetagen.

MATERIALER OG FARVER:

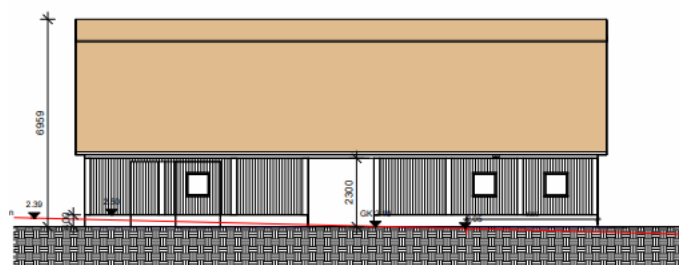
Varmekilde: Luft/Vand
-Metode: Gulvarme
Tagkonstruktion: 50"
Stråtag
Facade: Trafacader
Vinduer: Sorte rammer

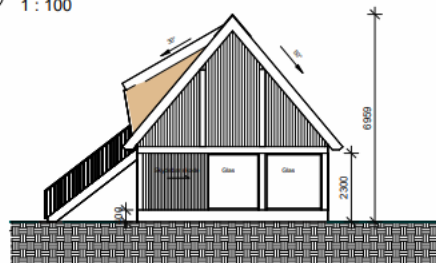
3 **Nord/Øst**

Rev.	Dato	Revisionen omfatter	Tegn.	Godkendt
1		Facade Nord/Øst	Erklatet 45. 9500	FP 03
		Såge nr. 23.070	Sign.	SHB
		Forprojekt	KS	MG
		Bygherre: Nordiske Museer	Dato:	15.05.2023

F1arkitekter

1 **FP Opstalt Syd**
1 : 100

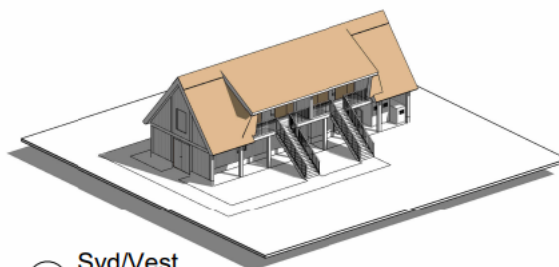
2 **FP Opstalt Vest**
1 : 100

NOTE:

Niveaufri adgang
Der laves niveaufri adgang i stueetagen.

MATERIALER OG FARVER:

Varmekilde: Luft/Vand
-Metode: Gulvarme
Tagkonstruktion: 50"
Stråtag
Facade: Trafacader
Vinduer: Sorte rammer

3 **Syd/Vest**

Rev.	Dato	Revisionen omfatter	Tegn.	Godkendt
1		Facade Syd/Vest	Erklatet 45. 9500	FP 04
		Såge nr. 23.070	Sign.	SHB
		Forprojekt	KS	MG
		Bygherre: Nordiske Museer	Dato:	15.05.2023

F1arkitekter

Mariagerfjord Kommune oplyser i mail af 9. juni 2023 om Natura2000- og Habitatområde,

”... at arealet ligger 3,7 km fra Natura2000-områdenr. 30, Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk. Det ansøgte vurderes ikke at have nogen indflydelse på de arter og naturtyper der er på udpegningsgrundlaget samt at Mariagerfjord Kommune vurderer at det ansøgte har en neutral effekt på levesteder samt yngle- og rasteområder for de nævnte arter. En række dyr og planter omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted i området. I forhold til bilag IV arter er der registreret 1 observation af odder lige nord for det planlagte areal (Naturbasen.Dk) Der er i området observeret flere forskellige ikke artsbestemte flagermus. Der er også sandsynligt, at området er potentielt levested for både spids-snudet frø og stor vandsalamander. Det vurderes dog, at det planlagte ikke vil påvirke arter eller levesteder for arter omfattet af bilag IV...”.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen på et møde med besigtigelse. I besigtigelsen deltog fredningsnævnet ved formanden, dommer Torben Bybjerg Nielsen, det ministerielt udpegede medlem Poul Roesen.

Det kommunalt udpegede medlem Per de Fries var ikke mødt men er efterfølgende skriftligt forelagt sagen med anmodning om at meddele, hvis han har indsigelser. Han har ikke reageret.

For Mariagerfjord Kommune mødte Lonnie Hovaldt Holm, Camilla Lyksholm og Pennie Henriksen. For Danmarks Naturfredningsforening mødte Kaj Edlund. For Nordjyske Historiske Museum og Nationalmuseet mødte Lars Nørbach. Endvidere mødte fra F1-arkitekter Mads Gjerding, Anders Moltke og Lauge Hauge Bjerre Nielsen.

Lars Nørbach redegjorde kort for behovet for shelters, samt den udvidelse af bygningsarealet, det nye projekt medfører. Han oplyste særskilt om den kommende etablering af Hærvejen forbi Fyrkat.

Ingen havde bemærkninger til projektet.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af arealer ved Fyrkat betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Det fremgår endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Fredningsnævnet kan endvidere i medfør af § 50, stk. 3 kun meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke kan ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til loven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven, i alle livsstadier. Fredningsnævnet må efter sagens oplysninger lægge til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet finder på baggrund af de foreliggende oplysninger om behovet for overnatningsmuligheder ved Fyrkat, de projekterede shelters placering inde i bygningen samt den minimale udvidelse af bygningens areal dette vil medføre i forhold til det tidligere tilladte, at der kan dispenseres til det ansøgte projekt.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Torben Bybjerg Nielsen

Denne afgørelse sendes til:

1. Poul Roesen,
2. Per de Fries,
3. Miljøstyrelsen,
4. Mariagerfjord Kommune, att. Lonni Hovaldt Holm,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Mariagerfjord,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Mariagerfjord,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Himmerland-Aalborg,
12. Nordjysk Historiske Museum,
13. Nationalmuseet,
14. F1 arkitekter.

Fredningsnævnet for Nordjylland, sydøstlig del,
Badehusvej 17, 9000 Aalborg,
telefon 3025 5459
mail: nordjyllandsyd@fredningsnaevn.dk

Den 8. november 2023

FN-NJS-46-2023 jf. FN-NJS-26-2023: Integrerede shelters ved Fyrkat Møllegård.

Fredningsnævnet modtog den 12. juli 2023 fra Mariagerfjord Kommune modtaget ansøgning om tilladelse til at integrere shelters i tagetagen på et multihus på matr.nr.27b Nr. Onsild By, Nr. Onsild, der ejes af Nationalmuseet.

Fredningsnævnet besluttede den 14. september 2023 efter besigtigelse af det ansøgte at meddele dispensation hertil.

Fredningsnævnet har nu den 2. november 2023 modtaget en ny ansøgning med anmodning om godkendelse af ændret udformning af projektet med at integrere shelters i tagetagen.

Denne afgørelse, hvorefter der på ny meddeles dispensation, er truffet som formandsafgørelse, jf. forretningsordenens § 10, stk. 5, idet de nu oplyste ændringer samlet bedømt ikke afgørende ændrer på det tidligere godkendte projekt.

Begrundelsen fremgår neden for i afsnittet om fredningsnævnets afgørelse.

Sagens baggrund

Arealerne er omfattet af fredningsnævnets afgørelse af 8. november 2006 om fredning i Onsild Ådal ved Fyrkat, der har til hovedformål at bevare Fyrkats omgivelser for eftertiden som et åbent landskab og som har bestemmelse om at der ikke må foretages bebyggelse.

Med hensyn til sagens oplysninger, herunder om fredningen og det fredede areal samt natura 2000 og habitatnatur, henviser nævnet til afgørelsen truffet den 14. september 2023.

Kommunen har oplyst, at man nu har modtaget et revideret projekt igen, da bygherre har ønsket at lave mindre ændringer i projektet og har modtaget følgende beskrivelse af projektet fra rådgiveren:

”Kvist og udvendige trapper mod nord udgår og trappen som servicere 1. salen med shelters bliver en indeliggende trappe.

Således bliver bygningen mere enkel og stram i sit udtryk og relatere sig bedre til møllegården.

Arealet er steget med 4 m², men som nævnt udgår trapperne, som lå udenfor.

For at komme væk fra udtrykket med kvist, er shelterne placeret i gavlenderne.

Materialet valget er overordnet set det samme.”

Kommunen har til nævnet fremsendt det modtagne materiale, herunder illustrationer. Der er gjort opmærksom på, at værnet i gavlene er tegnet for lave, dette rettes, jf. aftale med rådgiver, inden der kan gives en eventuel kommunal tilladelse til projektet. Tegningerne er videresendt i nuværende format for ikke at forsinke sagen yderligere.

Fredningsnævnets behandling af sagen

Fredningsnævnet har behandlet sagen uden besigtigelse og efter forretningsordenens § 10, stk. 5.

Det bemærkes, at ingen havde indsigelser til projektet forud for nævnets tidligere godkendelse.

Fredningsnævnets afgørelse

Fredning af arealer ved Fyrkat betyder, at projektet kræver fredningsnævnets dispensation i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, hvorefter fredningsnævnet kan meddele dispensation, hvis det ansøgte ikke strider mod fredningens formål.

Fredningsnævnet må efter sagens oplysninger – ligesom i den tidligere afgørelse - lægge til grund, at en dispensation ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 eller 3.

Fredningsnævnet henviser til, at der senest på baggrund af de da foreliggende oplysninger om behovet for overnatningsmuligheder ved Fyrkat, de projekterede shelteres placering inde i bygningen samt den minimale udvidelse af bygningens areal dette ville medføre, dispenseret til det ansøgte projekt.

Det nu ansøgte projekt udgør ikke nogen væsentlig ændring i forhold til det godkendte projekt. Selv om projektet kommer til at udgøre nogle ganske få kvadratmeter yderligere, godkender nævnet herefter det ansøgte projekt.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledningen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet fra og med den 1. februar 2017. Miljø- og Fødevareklagenævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Gebyret tilbagebetales, hvis klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, hvis

klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller hvis klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence. Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af en frist for efterkommelse af en afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i Miljø- og Fødevareklagenævnet, så tilbagebetales gebyret dog ikke. Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller hvis klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis Miljø- og Fødevareklagenævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En dispensation må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at dispensationen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Torben Bybjerg Nielsen

Denne afgørelse sendes til:

1. Poul Roesen,
2. Søren Klein,
3. Miljøstyrelsen,
4. Mariagerfjord Kommune, att. Lonni Hovaldt Holm,
5. Danmarks Naturfredningsforening, København,
6. Danmarks Naturfredningsforening, Mariagerfjord,
7. Dansk Ornitologisk Forening, København,
8. Dansk Ornitologisk Forening, Mariagerfjord,
9. Dansk Botanisk Forening v/ Flemming Thorning-Lund,
10. Friluftsrådet, centralt,
11. Friluftsrådet, kreds Himmerland-Aalborg,
12. Nordjysk Historiske Museum,
13. Nationalmuseet,
14. F1 arkitekter.